

Mercator

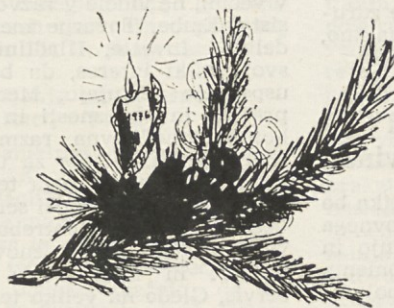
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

LETO XIII.

LJUBLJANA, DECEMBER 1975

ŠT. 12

Srečno in uspešno

1976

GENERALNI DIREKTOR, MIRAN GOSLAR

Izrabiti prednosti velike združene organizacije

Ob zaključku koledarskega leta še ne razpolagamo s podatki, ki bi dali celotno sliko uspeha poslovanja Mercatorja v letu 1975. Lahko pa rečemo, da so stabilizacijski napor, ki smo jih začeli izvajati od junija dalje že dali določene rezultate, čeprav intenzivnost prizadevanja ni bila povsod enaka. V vseh tistih TOZD, kjer so uspehi manjši, bo treba še več dela in več skupne pomoči. Skupna realizacija Mercatorja v letu 1975 se bo približala 5 milijardam dinarjev, toda velikost prometa je mnogo manj pomembna od vsega tistega, kar pomeni kvalitetne kazalce poslovanja: dohodek, ostanek dohodka za razširjeno reprodukcijo, ekonomičnost in rentabilnost. V prihodnjem letu nas čaka usmeritev prav v kvaliteto.

Glede na pogoje poslovanja, v katerih deluje trgovina, še posebej pa pretežno živilska trgovina, je razumljivo, da smo nekako že od leta 1972 v stagnaciji. Tudi leto 1975 v tem pogledu ni bilo nič boljše. To najbolj občutijo potrošniki, še posebej v novih stanovanjskih naseljih, saj ne moremo slediti potrebam po novih prodajnih mestih. Odstotek amortizacije

in ostanek dohodka razpoložljivega za nove investicije v primerjavi z realizacijo ne bosta dosegla niti 2%, ali v absolutnem znesku manj kot 100 milijonov; če pa upoštevamo, da je razdrobljen po TOZD, se še toliko bolj vidi razkorak med potrebami in sposobnostjo za hitrejši razvoj.

Ena najpomembnejših nalog — sprejem srednjeročnega načrta

Vendar se za leto 1976 in naslednja leta v tem pogledu že kažejo boljše perspektive. Zato je ena najpomembnejših nalog v prihodnjem letu sprejem srednjeročnega plana in dogovor med TOZD o najpomembnejših novih objektih, ki naj začno dohitevati vse tisto, kar ni bilo storjenega v preteklih letih.

Mislim, da so za Mercator najpomembnejše štiri stvari. Lahko bi rekli, da je to tisto, kar nas najbolj združuje:

- skupna komercialna politika,
- skupni razvoj,
- skupne kapacitete skladišč, proizvodnih zmogljivosti in prevoznih sredstev (skupna infrastruktura),
- večja vzajemnost in solidarnost delavcev združenih v Mercatorju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

R. SIMEČIČ

VAS NA BARJU

OLJE 1967

Slika je delo slikarja Rudija Simečiča. Pred leti je bilo naše podjetje pokrovitelj njegove razstave v Gorupovi galeriji v Kostanjevici na Krki. Takrat smo tudi odkupili omenjeno delo, ki krasí enega izmed naših poslovnih prostorov.

Izrabit prednosti velike združene organizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prav to je tudi tisto, čemur moramo v bodoče posvetiti še večjo pozornost, saj mora biti to tisto, kar pomeni prednost velike združene organizacije pred majhno, razdrobljeno.

Novi odnosi med proizvodnjo in trgovino

Skupna komercialna politika bo v novih odnosih dohodkovnega povezovanja med proizvodnjo in trgovino že pridobila na pomenu. Morda smo jo doslej često pojmovali le bolj kot sredstvo za dosego čim boljših kupoprodajnih pogojev, ne pa kot možnost skupnega planiranja proizvodnje in trgovine, zlasti z vidika interesov proizvodnih organizacij, ki v močni, veliki in razviti trgovini vidijo predpogoj za svoj napredek. Delovni osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne poslovne skupnosti Mercator, ki ga je iniciativni odbor sestavljen iz predstavnikov 20 najpomembnejših proizvodnih organizacij že obravnaval na seji 17. decembra, pomeni začetek povsem novih odnosov med proizvodnjo in trgovino v pogledu dohodkovnih povezav in trajnih vezi združevanja sredstev in dela. Leto 1976 bo v tem pogledu pomembna prelomnica našega poslovanja.

Zdaj gre za zavestno spoznanje in odločitev delavcev vseh TOZD, da sami zmorejo malo, z združevanjem sredstev pa veliko

Skupni razvoj, ki naj temelji na združevanju pomembnega dela amortizacije in ostanka dohodka za sklade vseh TOZD, je prav tako pomemben faktor našega združevanja. Velik del novih kapacitet Mercatorja v prejšnjih letih je še nastal na ta način, toda v pogojih mnogo večje centralizacije upravljanja. Zdaj gre za neizogibno zavestno odločitev delavcev vseh TOZD, ki se zavedajo, da sami zmorejo malo, z združevanjem sredstev pa mnogo več. Sklenitev ustreznega samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev, o skupnem razvojnem programu, o banki delovne organizacije, o skupnem nastopu pri poslovnih bankah in pri naših sodelavcih — industrijskih organizacijah, to so neposredne naloge v začetku novega leta. Tu bo potrebno premagati nekatera pojmovanja, ki se ne morejo dvigniti nad skupinsko lastniškim odnosom do dohodka in razpolaganja z njim.

Prednosti skladiščnih, proizvodnih in prevoznih zmogljivosti

Skupne kapacitete skladišč, proizvodnih zmogljivosti in prevoznih sredstev, imenujemo jih skupna infrastruktura, so prav tako velika prednost velike organizacije, kot je Mercator. Prištevamo sem še vse tisto, kar lahko nudi avtomatska obdelava podatkov,

servisne dejavnosti in podobno. V marsičem smo tukaj še slabi, toda bila bi velika napaka, če bi maloprodajne TOZD, ki so pri nas v večini, ne videle v razvoju Grosista, Embe, Tovarne mesnih izdelkov, Investe, Hladilnice tudi svoj veliki interes, da boljše in uspešneje poslujejo. Medsebojne pravice in obveznosti in medsebojna dohodkovna razmerja so tudi tukaj izhodišče za uvajanje stvari; osnovna naloga teh organizacij pa je čim boljši servis, čim večje prilagajanje potrebam trgovine, kvaliteta, raznovrstnost, točnost in kar se da popoln servis. Glede na veliko teritorialno razprostranjenost Mercatorjeve mreže imajo seveda v pogledu infrastrukture, ki povezuje TOZD v posameznih regijah, še posebno mesto tudi Panonija, Trgopromet, Standard in veleblagovnica Beograd.

Z enotno politiko delitve dohodka in osebnega dohodka večja vzajemnost in solidarnost delavcev združenih v Mercatorju

Večja vzajemnost in solidarnost delavcev združenih v Mercatorju naj bi poleg gotovosti v primeru možnih izgub ali občasnih težav v poslovanju, prišla še mnogo bolj kot doslej do izraza v enotni politiki delitve dohodka in osebnih dohodkov, v večji medsebojni finančni pomoči pri kritju obratnih sredstev, zlasti pa tudi v upoštevanju dejstva, da nekatere TOZD objektivno poslujejo v slabšem položaju glede na strukturo svoje mreže in potrošnje.

To pa za tiste, ki so v boljšem položaju, ustvarja obveznost, da svoje položajne rente ne izkoriščajo za neupravičeno delitev za osebne dohodke. Tudi urejanje teh vprašanj nas čaka v prihodnjem letu.

Pogumneje premakniti, kar je potrebno za boljše poslovanje

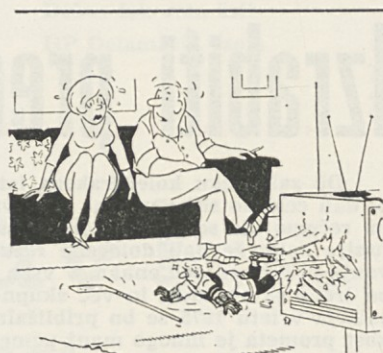
V primerjavi z nekaterimi drugimi podobnimi organizacijami je bila rast Mercatorja v preteklosti specifična. Mnoga bivša samostojna podjetja »občinskega« pomena so postale TOZD. Zato smo ponekod zadržali mnogo starega, mnoge racionalnosti, velike razlike v stopnji vključenosti v skupno poslovanje. To je na svoj način marsikje oviralo hitrejšo dejansko integriranost posameznih delov Mercatorja v celoto. Tudi v tem pogledu nas čaka veliko nalog. Zavedamo se, da moramo spoštovati specifičnosti, obenem pa nas ne sme biti strah pred tistimi premiki, ki so nujno potrebni, da bi izboljšali poslovanje in da bi dali večji prispevek stabilizaciji. Idealna maloprodajna TOZD naj bi predstavljala zaokroženo teritorialno mrežo maloprodajnih poslovalnic, takšno, da bi bili stiki s potrošniki in njihovimi organizacijami v občini in krajevnih skupnostih optimalni in kar najbolj živi.

Naša družbena naloga je zadovoljiti potrošnika

Ne pozabimo pa na nobenem delovnem mestu, pri nobeni akciji,

ki se jo lotimo, da je naša družbena funkcija čim večje zadovoljstvo naših kupcev. Kaj potrošniki o nas mislijo, kako so zadovoljni, kaj pogrešajo, kaj predlagajo, to mora biti za nas vse velika skrb. Ne zadovoljujmo se s povprečnostjo, pač pa težimo h kvaliteti, čim boljši postrežbi, še večji prijaznosti. To nam nalaga tudi konkretne obveznosti; razviti moramo službo ki bo posredovala potrebne informacije o mnenju potrošnikov glede posameznih proizvodov in glede trga, koliko je Mercator sposoben v okviru svojega poslovanja zadovoljiti njihove želje.

Vsem delavcem Mercatorja vseh temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnostima želim srečno novo leto 1976, čim več delovnega zadovoljstva in novih uspehov, da bi družno z vajemnimi napori uspešno reševali naše skupne naloge.

— Brez razburjanja, žena! Sam si je kriv, da so naredili z njim tako!

Pisana novoletna dekoracija v samopostrežbi Trg

... in na Tržaški 37 v Ljubljani

Delovanje komunistov v Mercatorju

Ob koncu prejšnjega meseca je imel Svet zveze komunistov svojo redno sejo, na kateri so komunisti ocenili svoje delo v preteklem obdobju, svoj vpliv in uspešnost pri uveljavljanju novih ustavnih določil. Dogovorili so se tudi o enotnem ustvarjalnem delovanju v prihodnosti, ki je odločilna za nadaljnje uresničevanje ustave in stabilizacijo našega gospodarstva.

Vse to je v svojem poročilu orisal sekretar Sveta ZK, tovariš Franc Škof. Govor v celoti objavljamo.

Tovarišice in tovariši!

Danes bomo ocenili naše minulo delo, vpliv in uspešnost pri uresničevanju ustave, dogovoriti pa se moramo kako bomo enotno, delovno in ustvarjalno delali v prihodnje. Pomembno je, kako bomo znali novo samoupravno organiziranost vnašati v vsakodnevno delo in življenje tako, da bo skladno rasel Mercator in vsi njegovi deli, in da bo vsak delavec v Mercatorju, ne glede na to ali ustvarja v Ljubljani, Beogradu, Ptujju in drugod, imel enake delovne razmere in skladno z uspešnostjo dela tudi užival enake sadove svojega dela.

Franc Škof, sekretar sveta ZK.

Aktivnost komunistov v Mercatorju se je uveljavila predvsem po Pismu IB CK ZKJ in predsednika Tita ter po 21. seji predsedstva ZKJ in 20. seji CK ZKS. Komunisti smo spoznali, da moramo urediti svoje vrste, da moramo biti napredna organizacija, ki mora odigrati veliko vlogo v boju delavskega razreda za utrditev njegovega položaja in vloge v naši družbi.

V ta namen smo leta 1973 organizirali Svet ZK, katerega pobudnik je bila osnovna organizacija ZK Poslovne uprave, ki je združevala komuniste Poslovne uprave in maloprodajnega ljubljanskega področja.

Svet ZK v današnji sestavi se je konstituiral 10. 5. 1974 leta. Delo Sveta je potekalo preko rednih sej in skupnih sej organov družbenopolitičnih organizacij. Na sejah smo obravnavali večino pomembnih vprašanj v podjetju ter skušali idejno in politično ovred-

notiti nekatera vprašanja, mnenja, pobude in predloge, ter o njih oblikovali svoja stališča in sklepe. Naj navedem nekatera važnejša:

- delovanje komunistov in njihova nadaljna organiziranost v podjetju in TOZD;

- evidentiranje kandidatov za delegate, člane in predsednike skupnih organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij;

- izvolitev delovnih teles kot so: razpisna komisija, koordinacijski odbor za uresničevanje programa stabilizacije podjetja;

- obravnavanje in ocena osnutkov podjetniških samoupravnih splošnih aktov;

- obravnavanje problematike delovnega časa v trgovini;

- opredelitev do moralno-političnih kvalitet nosilcev odgovornih samoupravnih, političnih in delovnih funkcij pri čemer smo se zavzemali, da se v kadrovske politiki uresničujejo osnovna stališča in smernice, ki jih je oblikovala ZK;

- razprava o uresničevanju ustavnih določil in o uveljavljanju samoupravljanja;

- obravnavanje osnutka sklepov kongresov ZK;

- organiziranje sestankov političnega aktiva;

- spremljanje in ocena delovanja ostalih družbenopolitičnih organizacij;

- priprava pravilnika o delu Sveta ZK.

V sestavi Sveta ZK deluje še sekretariat. O delu in vsebini sestankov je bilo vedno obveščeno vse članstvo preko zapisnikov. Vodilo Sveta ZK je bilo delovanje znotraj samoupravnih struktur, drugih družbenopolitičnih organizacij, to je sindikata in mladine, sredi dela in življenja podjetja. Nikoli se nismo zapirali v lastne okvirje, kar nam dokazujejo skupni sestanki. Danes ugotavljamo in ocenjujemo, da je bila taka oblika dela uspešna, ker smo se borili za uspešen razvoj novih samoupravnih odnosov in ustvarjanje političnih razmer za take odnose.

Za uspešno delo Sveta, kot neposrednega koordinatorja med osnovnimi organizacijami ZK in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, moramo v prihodnje posvetiti večjo skrb, predvsem v medsebojni povezavi in obveščanju. V nekaterih osnovnih organizacijah še do danes niso spoznali, da sta za uspešnost njihovega dela, kakor tudi skupnega dela, odvisna prav medsebojna povezava in obveščanje. Kljub večkratnim dogovorom še do danes nismo od nekaterih prejeli odgovorov, oziroma zapisnikov, o delu njihove osnovne organizacije in drugih DPO v TOZD.

Na pobudo DPO je bilo na ravni podjetja osnovano tajništvo organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij. Namen te službe je, da z zbiranjem in pripravo gradiva omogoči čim boljši potek dela na sejah.

Menim, da bo medsebojna koordinacija ZK in drugih DPO na ravni podjetja uspešna le tedaj, če bomo dosegli relacijo obveščanja iz vseh osnovnih organizacij do Sveta ZK in nasprotno.

Ustanavljanje novih osnovnih organizacij v TOZD

V organiziranju osnovnih organizacij ZK v posameznih TOZD smo dosegli uspehe, nikakor pa se s tem ne moremo zadovoljiti. Naša naloga je, da v prihodnosti posvetimo temu področju večjo skrb. Zbrani podatki kažejo, da od skupno 29 TOZD in dveh Delovnih skupnosti, so le v 21 izmed njih organizirane OO ZK. Šest TOZD ima tri ali manj kot tri člane ZK. Le-ti so vključeni v delo drugih osnovnih organizacij ZK v podjetju ali na terenu. Za TOZD Logatec, Litija in Jelka nismo prejeli podatkov, v TOZD Rožnik pa ni nobenega komuniste.

V podjetju je skupaj z učenci zaposlenih 6108 delavcev, od katerih je 348 organiziranih v aktivih TOZD, deset pa v krajevni skupnosti. Skupaj je v podjetju 358 komunistov, ali 6,8 % zaposlenih.

Od skupnega števila članstva je bilo od leta 1974 na novo sprejetih 77 članov. V skupnih organih samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah ter njihovih organih pa je število takšno: v skupnem delavskem svetu 28,57 % komunistov, v skupnem izvršilnem odboru 48,14 %, v svetu delavske kontrole 62,6 %, v notranji arbitraži pa 34,61 %. Člani zveze komunistov v DPO pa so zastopani takole: v Konferenci OOS 38,18 komunistov, v sekretariatu Konferenca 66,70 % in v KKMD 50 %. Torej, v skupnih organih samoupravljanja je odstotek komunistov 36,8, v organih DPO pa 56,1 %, medtem pa je največji odstotek komunistov v izvršnih organih DPO, kar 68.

Navedeni podatki nam zgovorno povedo, da moramo okrepiti naše vrste in idejno vlogo ZK. Prepričan sem, da je v več kot 6000 članskem kolektivu še veliko naših sodelavcev, ki jim ideje in delovanje ZK niso neznane in so jim naklonjeni, ki so pristaši našega samoupravnega razvoja in njegovega hitrejšega in učinkovitejšega napredka. Zato mora biti eden izmed zaključkov današnje seje, da si bomo komunisti prizadevali za krepitev organizacije, predvsem za vključevanje mladih v Zvezo komunistov.

Kadrovska politika

Poleg uveljavljanja novih ustavnih določil ter samoupravnih in delegatskih odnosov, je Svet ZK in sekretariat posvetil veliko pozornost kadrovske politiki. Uspeh teh prizadevanj se kaže tudi v sestavi vodilnih delavcev, oziroma njihovem članstvu v Zvezi komunistov. Med njimi je 57 % članov Zveze komunistov. Nekoliko slabša je zastopanost vodilnih delavcev članov ZK med predsedniki poslovnih organov 25 %, komercialisti, tehničnimi vodji in proizvodnimi vodji 30 % ter med računovodji, knjigovodji in finančnimi vodji 33 %.

Skupščina SR Slovenije bo na prvem naslednjem sklicu obravnavala posebno poročilo o spremljanju izvajanja družbenega dogovora o kadrovske politiki v Sloveniji ter poročilo o uresničevanju resolucije o osnovah kadrovske politike v Sloveniji. Tudi v našem podjetju dobiva kadrovska politika vse pomembnejše mesto v družbenih odnosih in v konkretni praksi. Pri tem lahko ugotovimo naslednje: kljub vse bolj uveljavljenemu spoznanju nujnosti podružabljanja kadrovske politike, načrtovanju kadrov, vzgoji in izobraževanju, sistemizaciji delovnih mest, obveščanju, skrbi za varnost pri delu, ustanavljanju in krepitvi kadrovskih služb itd., se še pojavljajo odpori proti načelom in merilom samoupravne kadrovske politike. Spoznanje o nedeljivosti in celovitosti moralno-političnih in strokovnih meril je pri nas prevladalo, najdejo pa se še primeri, ko zaradi pomanjkanja ustreznega kadra, nepopularnosti nekaterih poklicev, zaradi obstoječega razporeda političnih sil in zaradi oportunitizma v organizacijah združenega dela in v samih osnovnih organizacijah ZK, ter zlaganega malomeščanskega sloga, podpiramo ljudi, ki so s svojim ravnanjem v nasprotju z današnjo stvarnostjo. Pri kadrovanju na vodilna delovna mesta včasih še vedno podcenjujemo odnos posameznika do samoupravljanja, do njegove politične in ideološke usmeritve. Med komunisti je premalo prisotna zavest, da humani socialistični samoupravni odnosi ter družbeni interesi ne nastajajo spontano, ampak je potrebno politično delo še posebej pri uresničevanju načel samoupravne kadrovske politike. Obstoji nevarnost, da pri razreševanju problemov, ki jih prinaša hiter družbenoekonomski razvoj, zapademo praktičizmu, namesto da nas tudi v konkretnih primerih vodijo dolgoročni razredni in revolucionarni cilji. Če v kadrovanju ob strokovnosti premalo poudarjamo vrednost moralno-političnega lika razvrednotimo potrebno spodbudo za politično delo. Še se pojavljajo primeri takega pojmovanja moralno političnih kriterijev ali vezanosti le-teh na formalno članstvo v ZK.

Akcija za stabilizacijo naša skrb

Danes smo na skupni seji DPO dokaj realno ocenili dosedanje stabilizacijske napore, zato o tem ne nameravam kaj več govoriti. Prav pa je, da s tega mesta odločno obsojamo vse tiste TOZD, ki so z neresnostjo pristopile k snovanju akcijskega programa in tistih, ki niso poslale koordinacijskemu odboru v določenem roku svoje podatke. Še bolj pa tiste, ki niso napravile ničesar za stabilizacijo lastne TOZD.

Menim, da vsi tisti delavci, ki ne izpolnjujejo zastavljenih sklepov in programa gospodarske stabilizacije, in ki bodo v imenu delavskega razreda še kar naprej skušali uveljavljati svoja tehnokratska in demagoška stališča, nimajo in ne smejo imeti svojega mesta v vodilnih in vodstvenih organih TOZD.

KUPCI O NAS

To pot smo se mudili na vrhniškem področju in tam obiskali nekaj prodajaln TOZD Vrhnika: samopostrežbo na Logu, na Vrhnikih pa v Delikatesi in Blagovnici.

Klasična prodajalna Delikatesa Urejenost in velika izbira blaga

P. K., upokojenka, 63 let: V trgovino prihajam vsak dan. Tu kupujem vse, razen kruha, ki ga dobim pri peku. Z izbiro sem zelo zadovoljna; vsega je zadosti. Zmeraj imajo dovolj delikates in pa škofjeloškega mesa, ki je kvaliteten. S prodajalkami sem zadovoljna, ker so ustrežljive, poštene in zelo prijazne. Všeč mi je, ker tu strežejo na klasičen način. V samopostrežbo nerada hodim, ker imam neprijeten občutek, če grem s polno mrežo iz ene trgovine v drugo. Tukaj je že bila samopostrežba, pa so jo ukinili zaradi premajhnega prostora in želje kupcev, ki smo bolj navdušeni za klasično prodajalno.

Želim, da bi tu prodajali tudi sadje in zelenjavo, ker imamo na Vrhnikih le eno specializirano prodajalno za tovrstno blago.

Tomo Butko, usnjarski tehnik, 37 let: Prodajalna res ni velika, dobiš pa v njej veliko. Zahajam tudi v samopostrežbo na Stari cesti. Danes me je prineslo sem zato, ker nameravam kupiti suho meso, ki ga tu vedno dobim. Izbira delikates je odlična.

Drugače pa raje kupujem v samopostrežbi, ker hitreje opravim nakup, ker se tam ne zamujajo s tehtanjem in računanjem. Prodajalke v tej prodajalni so poštene, saj lahko brez skrbi pošljem nakupovat tudi otroke. Blaga nikoli ne zmanjkuje, pred prazniki pa se raje založim pravočasno in ne čakam do zadnjega.

Dragica Popek, prodajalka, 20 let: Z delom sem zadovoljna. Največ ga imamo v jutranjih urah in v

času malic, saj takrat pripravljamo sendviče, rusko solato in po naročilu razne narezke. V tej prodajalni sem se tudi izučila in kar ne morem se ločiti od nje, čeravno stanujem zelo daleč. Do službe imam uro vožnje z avtobusom.

Kupci so različni in moramo se jim prilagoditi, če želimo ustreči njihovim željam. Predvsem so občutljivi na kruh, za katerega želijo, da je vedno svež.

Ančka Vuk, uslužbenka, 51 let: Stalno hodim sem, saj sem s postrežbo zelo zadovoljna. Dobim prav vse. Odgovarja mi tudi bližina trgovine in prijaznost delavk. Ne kupujem samo zase, ampak tudi za bife v službi. Redko česa ne dobim, vendar moram poudariti, da je to malokdaj. Večkrat zvem za nove izdelke v reklamah po televiziji in časopisih, in če to želim se prodajalke potrudijo in željeno blago hitro nabavijo, v kolikor ga še nimajo v prodaji. Morda še nekaj; prodajalke zaslužijo vso pohvalo, ker kljub neprimernim skladiščem, poskrbijo za vse.

Marija Prijatelj, snažilka, 45 let: Stanujem nasproti trgovine in zato nakupujem kar tu. Nabavljam vsa živila, druge gospodinjske potrebščine pa v drugih trgovinah, tudi Mercatorjevih. Dobim vse kar rabim. Včasih se zgodi, da zmanjka kruh, mleko, vendar je to le ob sobotah popoldne. Delikates ne kupujem, lahko pa rečem, da imajo vsega zadosti in z njimi lahko postrežejo še tako razvajene kupce.

Janja Umek, poslovodkinja: Če bi imeli primernejše prostore, predvsem skladiščne, bi kupcem še bolj ustregli in s tem povečali

promet. Prizadevamo si, da je blago vedno sveže in da je izbira zadovoljiva, zato naročamo pri različnih dobaviteljih. Izbira v delikatesi je pestra kar dokazuje naslednje: za razne narezke dobivamo naročila ne samo iz Vrhnik, ampak tudi iz širše okolice. Večkrat jih pripravljamo tudi za poroke in slavnosti v podjetjih.

Pred petimi leti smo poskusno preuredili prodajalno v samopostrežbo. Kmalu pa smo ugotovili, da se takšen način prodaje blaga pri nas ne obnese. Zato smo na lastno željo in predloge kupcev ponovno uvedli klasično prodajo. V času samopostrežne prodaje je promet celo upadel.

Razen limon in pomaranč od sadja ne ponudimo ničesar, prav tako tudi ne zelenjave. Vzrok za to je pomanjkanje prostora in neprimerna skladišča. Predvsem v letnem času se zaradi vročine takšno blago hitro pokvari. Poskusili smo s stojnico na tržnici v poletnem času. Kot prodajalke smo honorarno zaposlili študentke, vendar zaradi konkurence zasebnikov prodaja ni bila zadovoljiva. Morda pa bi veljalo premisliti naslednje: v arkadah pred prodajalno bi lahko poskusili s prodajo sadja in zelenjave.

Blagovnica Vrhnika — Pohvale za izbiro blaga.

N. N., gospodinja, 54 let: Doma sem iz Verda, na Vrhniko pa pridem vsak dan. Tako tudi tu nakupujem. V blagovnici sem že drugič, odkar je bila prenovljena. Na izgled je zelo lepa, razočarana pa sem s postrežbo. Prodajalke se včasih niti ne zmenijo za kupce, kar pa sploh ni prav. Prav zdaj že nekaj časa čakam, da me katera postreže, pa ni nobene od nikoder. Zato bom raje šla v Mercatorjevo samopostrežbo, kjer so bolj prijazne. Morda še nekaj v

poduk prodajalkam: za pultom se ne malica! Blago morajo bolj poznati, da lahko kupcu tudi svetujejo. Žal, se moram pritožiti še nad nečem. Med množico raznih sprejev ni nobenega prostorskega, zato sem morala ponj v Ljubljano.

Dana Kunstelj, upokojenka: Nakupujem že darila za dedka Mraza. Med ponujenim blagom sem lahko veliko izbrala, saj je, po obnovitvi trgovine, izbira resnično velika. Zdaj dobim tudi perilo za starejše in močnejše, kar sem prej pogrešala. Sploh je vse boljše in za grajati nimam ničesar. Velikokrat pridem sem. Prodajalke me dobro poznajo, vedo kaj želim in mi same ponudijo in svetujejo. Tako je tudi prav, saj gre vsakdo rad tja, kjer ga lepo postrežejo. Še nekaj. Vrhnika je velik kraj in temu primerna je tudi potrošnja. In takšno blagovnico kot je sedaj, smo že preje potrebovali.

Slavko Peršin, šofer, 37 let: Sem prihajam bolj poredko, odkar pa je trgovina tako lepo urejena, pa me semkaj zanese večkrat. Rad kupujem v manjših trgovinah, ker tu ni gneče in tudi postrežba je boljša od one v velikih ljubljanskih trgovinah. Odveč mi je tudi pot v Ljubljano. Danes sem kupoval plašč, vendar željenega nisem dobil. Bom pač še malo počakal.

Breda Jurjevčič, gospodinja, 34 let: Z Mercatorjem sem na splošno zadovoljna; tako z izbiro v prodajalnah z živil, kot tudi v blagovnici. Naša družina se v glavnem oblači prav v tej trgovini. Veseli me, da vedno dobim za otroke primerna oblačila. Nad preureditvijo trgovske hiše sem prav presenečena in moram pohvaliti izbiro blaga. Kdor trdi, da izbira ni zadostna, je prav gotovo pretirano izbirčen. Od zdaj naprej bomo še več kupovali, saj k nakupu vabijo tudi prijazne prodajalke.

Niko Nikolčič, študent, 20 let: Izbiram črne pulije, ki jih potrebujemo za predstavo mladinskega amaterskega gledališča. Za zahtevnejše nakupe obiščem raje specializirane prodajalne v Ljubljani. Predmete splošne porabe in pisarniški material pa kupujem ponavadi tukaj, zlasti zato, ker poznam prodajalke in me lepo postrežejo.

Tine Grom, poslovodja: Pred kratkim prenovljena in bolje založena blagovnica je kupcem všeč. To opazamo že na prometu, ki je porastel celo več kot smo predvidevali. Razširili smo izbiro blaga, predvsem pri kozmetiki in konfekciji, na novo pa uvedli prodajo fotomateriala in tobacnih izdelkov.

Kaj naj odgovorim na pripombe kupcev? Menim, da so prodajalke ustrežljive, vendar ne zanikam, da se morda za strežbo včasih zanašajo druga na drugo. Tako stranka ni postrežena, kar pa gre v škodo našega ugleda. Zgodi se tudi, da kdo ne dobi željenega blaga. Tu ni vedno kriv prodajalec, ki ga je mogoče spregledal pri naročilu. Večkrat naročenega blaga sploh ne dobimo.

Samopostrežba Log — Prevladujejo priložnostni kupci. Kamen spotike — kruh

Rihard Vrhovec, kmetovalec, 70 let: Običajno kupujem na Drenovem griču, danes pa sem se spo-

Delovna skupnost podjetja ima svoje poslovne prostore v teh štirih stavbah ob Aškerčevi cesti. Kljub temu smo še vedno v prostorski stiski, predvsem knjigovodski sektor. Povsem na drugih koncih mesta pa imata svoje pisarne zunanjetrgovinski sektor, in sicer na Ciril Metodovem trgu 1, in sektor ekonomske propagande in informativne službe na Tržaški 37/a.

Tako založene police so kupcem v zadovoljstvo.

toma oglašil v tej prodajalni. Kot vidim je izbira velika in je vsega dovolj, tako kot na Drenovem griču.

Marija Rus, gospodinja, 45 let: Stanujem v sosesčini in zato se v tej trgovini redno oskrbujem z živili. Ponavadi pridem ob desetih, enajstih dopoldne. Dobim vse, zadnje čase pa pogrešam polbel kruh. Mesa in delikatese ne kupujem, ker doma redimo kokoši in prašiče. Večkrat pa se odločim za južno sadje in opažam, da je slabe kvalitete.

Metka Regali, uslužbenka, 30 let: Čeprav živim tu blizu, pridem semkaj v nakup slučajno. V službi sem namreč v Ljubljani in tam ponavadi vse potrebno nakupim. Menim, da je ta trgovina dovolj založena, večkrat pa zmanjka kruha in mesa. Takšne pripombe slišim tudi od svojih znank.

Marija Seliškar, gospodinja, 67 let: Malokdaj pridem v to trgovino. Opažam, da so prodajalke prijazne in rade pomagajo. Ker sem starejša mi celo pomagajo izbirati in nositi nakupovalno košarico. Pri nakupu nisem izbirljiva, kupujem v glavnem kruh, mleko in kavo. Za meso in delikatese mi je vseeno, če jih imajo ali pa ne.

Milena Vidmar, administrator-ka, 21 let: Tu kupujem le redko, večkrat kupuje moj. Večinoma opravim nakupe v Ljubljani, kjer imam službo. Ta trgovina ima dobro izbiro, le to me moti, ker delikatese niso zmeraj sveže. Tudi sadje kupujem v Ljubljani, ker je tu slabo.

Lojzka Sinjur, poslovodkinja: Stalnih kupcev imamo malo. Obiskujejo nas predvsem skupine turistov, med njimi mnogo tujcev. Prav zaradi tega nikoli ne vemo, koliko blaga bi naročili. Tu mislim predvsem na osnovne prehranske artikle, kot so kruh in meso. Tako je, na primer, danes že opoldne zmanjkalo kruha, medtem pa ga je včeraj ostalo kar 30 kg. Polbelega kruha Pekarna Vrhnika od decembra ne peče več, zato ga tudi nimamo.

Meso ne gre najbolj v prodajo. Delikatese dobivamo trikrat tedensko in so vedno sveže, mogoče je salama ali hrenovka stara največ dva, tri dni. Tisti, ki so v službah v Ljubljani in na Vrhniki kupujejo meso in mesne izdelke spotoma, precej domačinov pa redi živno doma. Sadje imamo takšno, kakršno nam dobavijo in je dostikrat slabe kakovosti.

Omenila sem že, da tu kupuje veliko turistov. V času turistične sezone se naš promet poveča kar za 100.000 din mesečno. Ta porast pa bi bil še večji, če bi na prodajalno, ki je nekoliko oddaljena od ceste, opozarjala občestna napisna tabla.

Povem naj še to, da se kupci pritožujejo nad cenami alkoholnih pijač, ki so višje kot na ljubljanskem območju. To je res, vzrok pa je višji občinski prometni davek na alkoholne pijače. Za primer, že samo za steklenico piva mora kupec pri nas odšteti kar 34 par več kot v Ljubljani.

Za sobotni delovnik deljena mnenja

Trgovski delavci na vrhniškem območju si seveda želijo pristo sobotno popoldne. Drugače pa menijo potrošniki. Medtem, ko večina privoščil tudi trgovskim delavcem pristo sobotno popoldne, drugi predlagajo dežurne službe, kmetovalci pa zaradi dela na posestvih želijo, da so trgovine vedno odprte.

Nada Lombardo in Mile Bitenc

— Ne bodi žalosten, sneženi možek! Vsi smo začeli majhni.

Srednjeročni načrt dela in razvoja

V preteklosti smo predvsem razširjali maloprodajno mrežo, da bi zlasti grosistični in proizvodni dejavnosti omogočili široko zaledje. Za prihodnost pa načrtujemo predvsem sodelovanje in tesnejše povezovanje s proizvodnjo, izgradnjo in modernizacijo grosistične mreže, dograjevanje maloprodajne mreže, razvoj mesne predelovalne industrije, popestritev izdelkov živilske industrije in povečanje proizvodnje zaščitnih sredstev.

Strokovne službe so pripravile osnutek srednjeročnega načrta dela in razvoja TOZD in podjetja za obdobje 1976—1980. V njem predvidevamo, da se bo naše podjetje močnejše povezovalo s proizvodnjo, katere nadaljevanje je trgovina. Skupen nastop na tržišču bo imel prednosti za vse udeležence; za trgovino urejeno preskrbo, za proizvodnjo pa zagotovljeno možnost plasiranja svojih izdelkov. Novi odnosi bodo zagotovili tudi pravičnejšo delitev dohodka med vsemi udeleženci v blagovnem prometu.

Bodoči razvoj Mercatorja pa bo prinesel tudi izgradnjo in modernizacijo grosistične mreže, dograjevanje maloprodajne mreže, bodisi z integracijami ali investicijami, razvoj mesne predelovalne industrije in povečano proizvodnjo zaščitnih sredstev.

TOZD, ki so vključene v podjetje Mercator predvidevajo v celoti do leta 1980 10 % povečanje zaposlenih. Največ se bo zvišalo to število v tistih TOZD, ki načrtujejo povečanje svoje dejavnosti. Realizacija se bo v obdobju 1975—1980 povečala za predvidoma 54 % za podjetje kot celoto.

Pri neposrednem delu v poslovalnicah in skladiščih pa se bomo usmerili predvsem na modernizacijo poslovanja, kar bomo dosegli z boljšo opremo lokalov, in boljšo organizacijo dela. Nadalje, s vsestransko kontrolo stroškov in zalog, ki pa ne bi smele siromašiti izbire in bi morale biti usklajene z možnostjo financiranja obratnih sredstev.

Ugodnejše sistemske rešitve za trgovino

Od leta 1962 do 1974 smo zgradili 34 novih prodajal in skladišč, v skupni površini 32.582 m². Vse te investicije so se realizirale iz združenih sredstev TOZD. S

svojimi sredstvi in pridobljenimi krediti je zgradila novo tovarno TOZD Emba. TOZD TMI pa je lastna sredstva uporabila za rekonstrukcijo tovarne. V skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju v podjetje Mercator, je bil opravljen tudi prenos objektov na posamezne TOZD. Pretežni del združenih sredstev in kredita smo torej vložili v maloprodajno mrežo. Po letu 1971 so ukrepi, kot zamrznjene marže, depozit, zakon o trajnih obratnih sredstvih, postavili trgovino v težje razmere gospodarjenja in ji omejili možnost ustvarjanja lastne akumulacije za razširjeno reprodukcijo. Zato tudi nismo realizirali nobenih večjih novogradenj in investicij. Večino razpoložljivih sredstev smo vložili v adaptacije in zamenjavo obstoječih kapacitet, nekatere začete investicije pa so ostale nedokončane.

Predvidevamo, da se bodo v prihodnjem obdobju našle ugodnejše sistemske rešitve, ki bodo razmere trgovine izboljšale. V planu investicij smo predvideli izgradnjo že prej planiranih objektov, ki jih je odobril skupni delavski svet že pred časom, in nujne investicije posameznih TOZD. Upoštevali smo tudi predlog strokovnih služb, da se vključimo v izgradnjo na območju mesta Ljubljana in posameznih regij, z ozirom na urbanistične programe družbeno-političnih skupnosti, ob upoštevanju faktorja ekonomičnosti in rentabilnosti. Načrtujemo tudi izgradnjo novega centralnega skladišča, s pričetkom leta 1979.

Kljub temu bomo morali mogoče pričetek realizacije perspektivnega programa investicij prenašati v kasnejše obračunska obdobja pa bomo del sredstev že zdaj usmerili v zbiranje dokumentacije in pripravo projektov.

Nada Lombardo

Samopostrežnica na Logu.

Iz dneva v dan rastejo potrebe po novih prodajalnah. Gradimo nove stanovanjske soseske, hkrati pa je potrebno poskrbeti tudi za dobro preskrbo občanov. Vendar se povsod poraja isti problem: sredstva. Naše temeljne organizacije združenega dela skušajo željam potrošnikov ustreči v čimvečji meri.

Tako se z največjimi uspehi v zadnjem času lahko pohvali TOZD Univerzal iz Lendave. V preteklem mesecu je odprla sodobno samopostrežno prodajalno z bifejem v Lendavi in nekaj dni kasneje prodajalno s tehničnim blagom, železnino in pohištvom v Črenšovcih. Pred Novim letom pa so odprli v Dolini pri Lendavi klasično prodajalno z živili in gospodinjskimi potrebščinami. Za boljšo preskrbo na Vrhniki je poskrbela TOZD Vrhnika, saj je v rekordno kratkem času, v enem mesecu, prenovila in posodobila blagovnico na Vrhniki. Ne smemo pa pozabiti tudi na prodajalno TOZD Emona na Karlovski 19, v Ljubljani, ki je že precej zastarelo prodajalno temeljito obnovila, na novo opremila in močno povečala izbiro blaga.

Blagovnica na Vrhniki

Premalo prodajaln, v njih pa premajhna izbira blaga, tako živil kot industrijskega, to je vzrok za nezadovoljstvo Vrhnčanov in okoličanov. Veliko jih odhaja na delo v Ljubljano in obenem tudi svoj zaslužek puščajo v ljubljanskih trgovinah.

Da bi se takšno stanje spremenilo, je potrebno nujno poskrbeti za boljšo preskrbo na Vrhniki. Veliko trgovin je zastarelih, poslujejo v neprimernih prodajnih prostorih in izbire blaga niti ni mogoče popestriti. Denarja za novogradnje ni; vse ostaja vedno le pri načrtih in obljubah.

Vendar se tega problema v največji meri zavedajo trgovci. Pri naši TOZD Vrhnika že dlje časa pripravljajo načrte za nov trgovski center na Vrhniki, ki naj bi ozko grlo v preskrbi odpravil. Vendar so to zaenkrat le še načrti, ki pa naj bi zaživel v naslednjih dveh letih.

Korak k boljši preskrbi na Vrhniki pa so delavci TOZD Vrhnika že napravili pred kratkim. Štiriindvajsetega novembra so odprli prenovljeno blagovnico, ki v dveh nadstropjih ponudi dobro izbiro blaga. Sodobna oprema, pa razporeditev blaga na posamezne oddelke, omogoča boljši pregled nad blagom in delavcem v trgovini. Izbira blaga je veliko povečana in prav zaradi tega načrtujejo v prihodnje tudi večji promet. Medtem ko so v stari blagovnici mesečno iztržili povprečno 650 tisočakov, zdaj računajo na milijon in kasneje še več.

Na skromni svečanosti, ki je bila ob otvoritvi, prisostvovali so predstavniki skupščine občine Vrhnika, družbenopolitičnih organizacij in predstavniki Mercatorja, je direktor TOZD Vrhnika, VINKO RAVBAR, med drugim dejal:

»Danes odpiramo prenovljeno blagovnico, ki je za boljšo preskrbo občanov Vrhnike bila nujno potrebna. Zavedamo se, da je to k boljši preskrbi na Vrhniki šele prvi korak. Vendar naj poudarim, da je tako, kot celotna trgovina, v velikih finančnih težavah tudi naša TOZD. Kljub temu, da ustvarjamo sredstva le za enostavno reprodukcijo, nam je ob pomoči podjetja Mercator uspelo zbrati toliko sredstev, da smo blagovnico lahko obnovili.

Načrte imamo tudi za prihodnja leta. Vemo, da je prepotraben trgovski center, saj bi se s tem v veliki meri izboljšala tudi preskrba z ostalim industrijskim blagom, pa z živili, sadjem in zelenjavo.«

Pohvaliti gre prizadevnost delavcev TOZD Vrhnika, saj so v času obnove prodajalno preseleli v nekdanji DOM JLA. Čeprav so bili začasni prodajni prostori kaj neprimerni, so skušali tudi tu občanom čimbolje ustreči.

Dober mesec dni so trajala obnove dela, kar pa je izredno malo. Vsa zahvala za to gre delavcem TOZD Investa, ki so tudi pripravili vse načrte za preureditev prodajalne.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Jože Kostanjevec je bil prvi kupec; zanj so pripravili dorilo

Ob otvoritvi prenovljene blagovnice na Vrhniki je o prizadevanjih kolektiva za boljšo postrežbo občanov spregovoril Vinko Ravbar, direktor TOZD Vrhnika.

Del prodajnega prostora v pritličju.

Blagovnica na Vrhniki

(Nadaljevanje s 6. strani)

Kmalu po otvoritvi je v blagovnici na Vrhniki postalo živahno, saj je marsikoga zanimalo, kako nova prodajalna izgleda in kaj ponudi. Pomešali smo se med kupce in poslušali njihova mnenja, pohvale, pripombe. Vsi so si bili enotni v tem, da je preurejena blagovnica sodobno opremljena in bogato založena. Preberite dvoje mnenj:

MILOŠ MAVRI, sekretar OK SZDL Vrhnika: »Na zborih občanov ugotavljamo, da je na Vrhniki najbolj kritična preskrba z živili. Predvsem občani želijo dobro založeno prodajalno s sadjem in zelenjavo, saj zdaj živilske trgovine tega ponudijo premalo. Vemo pa tudi to, da so obstoječi prodajni prostori za to neprimerni. V glavnem lahko trdim, da so trgovine dobro založene, le veliko premalo jih je. Tudi blagovnica je ponudila kar dobro izbiro blaga, vendar v neprimernih podajnih pogojih. Zdaj je sodobno urejena, blago lepo razporejeno in mislim, da bomo tako preneka-terega kupca zadržali doma. To je za Vrhniko velika pridobitev.

Zelimo pa da bi čimprej pristopili k gradnji trgovskega centra, ki bi morda v celoti rešil problem preskrbe na Vrhniki in okolici.«

JOŽE KOSTANJEVEC, miličnik iz Ljubljane, ki živi na Vrhniki, je bil tistega dne prvi kupec v blagovnici. Povedal je, da je nad preurejeno prodajalno navdušen, da je lepo opremljena in založena. Škoda je le, da ni nekoliko večji prodajni prostor. Doslej je bilo treba zaradi večjih nakupov v Ljubljano, saj po njegovem mnenju, izbira v stari blagovnici ni bila najboljša.

»Mogoče pa je prav ta obnovljena trgovska hiša ta problem že odpravila,« je še pristavil in se zahvalil za darilo, ki ga mu je poslovođa blagovnice izročil kot prvemu kupcu.

Ne smemo pa pozabiti tudi na delavce v blagovnici, ki so na novo preurejene prodajalne najbolj veseli. Prijetnejše bo delo v njej, saj je zdaj nad blagom boljši pregled. Lažje bo ugoditi željam številnih potrošnikov in zato seveda pričakujejo tudi boljše prodajne uspehe.

Mile Bitenc

no pa tovarišu Česniku, ki je vsa dela vestno vodil in nadziral.

Treba pa je povedati še nekaj. To je ugotovitev, da se delegati samoupravnih organov TOZD Emona premalo zanimajo za razvoj TOZD. Malokdaj se kdo od

njih pojavi tam, kjer bi to bilo potrebno. Marsikateri strokovni nasveti, pa njihove bogate izkušnje bi ob tem tudi veliko pomenili.

Naj delegati o tem malo razmislijo!

Takole izgleda del notranjosti prenovljene prodajalne TOZD Emona na Karlovški 19 v Ljubljani

Prodajalna na Karlovški cesti 19

Skoraj dvajset let je že tega, ko je bila prodajalna na Karlovški 19 v Ljubljani zadnjič obnovljena. Čas je prinesel svoje in tudi ta prodajalna je za današnje razmere postala zastarela in neprimerna.

Pretesne so postale prodajne police, saj je na njih iz dneva v dan več blaga. Treba se je bilo odločiti za ponovno adaptacijo. Tako je v oktobru prodajalna zaprla svoja vrata in ponovno so se pričela obnovitvena dela. Pridobili so 11 m² prodajnega prostora, namestili sodobne prodajne police, hladilne naprave, obnovili tla in električno napeljavo. Vse to je velikega pomena za boljše poslovanje in hkrati je tudi zadostno predpisom inšpekcijskih služb.

Zaradi priprav za graditev karlovskega mostu, je bila v bližini pred meseci porušena manjša prodajalna. Prav zaradi tega se

je v trgovini na Karlovški 19 promet močno povečal in preureditev je bila več kot upravičena. Zdaj pa pričakujejo seveda še večji promet.

Ob preureditvi se niso odločili za samopostrežbo, saj so prostori premajhni. Hkrati pa so s tem ustregli tudi prenekaterim kupcem, ki si med množico samopostrežnih prodajalnih žele tudi kakšno klasično.

Stroški prenovitve in preureditve prodajalne znašajo približno 215.000 dinarjev.

Naj hkrati delavcem te prodajalne damo tudi vse priznanje in zahvalo za veliko vloženega truda in dela. Preko noči so v skladišču uredili začasen prodajni prostor in tako so poslovali tudi v času obnovitve.

Obnovitvena dela so trajala kratek čas. V šestnajstih dneh je bilo vse nared in za to gre velika zahvala vsem izvajalcem, poseb-

Prejšnji mesec je TOZD Univerzal odprla novo samopostrežbo v Lendavi. Objekt so postavili v naselju, ki je bilo doslej brez trgovine in so morali občani po nakupe v kilometer ali še več oddaljen center mesta. Zgradba ima 286 m² površine in je veljala poldrug milijon dinarjev. V njej sta sodobna samopostrežba in bife. Montažna dela je opravilo podjetje Soko iz Mostarja, gradbena pa Konstruktor TOZD Gradbenik Lendava. Objekt je montažnega tipa.

V samopostrežbi so trije zaposleni, v bifeju pa dva. Oba imata deljen delovni čas. Za trgovino, ki bo oskrbovala 1000 do 1200 občanov, predvidevajo 3 milijone do 3,5 mesečnega prometa, v bifeju pa 800.000 din.

Tako samopostrežba kot bife sta lepo urejena, dobro založena, prav tako pa so uredili tudi parkirišče in okolico. Napisu so povsod dvojezični, slovenski in madžarski, ker v mestu živi tudi

veliko pripadnikov madžarske narodnostne manjšine.

In kako so novo trgovino sprejeli kupci? Vsekakor z zadovoljstvom. Dva izmed njim pa sta mi povedala tole:

Irma Kepe, učiteljica: Zadovoljna sem, da imam sedaj trgovino tako blizu. Preje sem hodila kar kilometer daleč. Če bo vedno tako založena kot je danes, bomo res veseli.

Roudi Koloman, upokojenec: Zamisel, da bi na tem mestu zgradili trgovino se je porodila v moji glavi neke nedelje, ko sem iz dolgočasje gledal skozi okno. Stanujem tu zraven. Pa sem si rekel: Bilo bi pametno, ko bi tu zgradili trgovino! To sem zaupal tudi sosedu preko ceste, ki je delegat, in se je zavzel za stvar. Sam sem zbral 2600 podpisov v bližnjih vaseh v Goricah in vse bolj je kazalo, da moj predlog le ni bil kar tako.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zadovoljni delavci; zdaj bo delo veliko prijetnejše

Ob otvoritvi nove samopostrežbe v Lendavi je govoril tudi direktor TOZD Lendava, tovariš Ladislav Feher.

Objekt je montažnega tipa in so ga postavili v nekaj mesecih.

Irma Kepe

Nova samopostrežba v Lendavi

(Nadaljevanje s 7. strani)

Danes ko stopam v novo trgovino sem srečen, da mi kar solze prihajajo v oči. Tako lepa je in čista, kot lekarna. Pa kava, ki jo danes dajejo zastoj je zelo dobra.

Dom v Črenšovcih

Praznično je bilo tudi v Črenšovcih, ki so 12 km stran. Odprli

so novo trgovino s tehničnim blagom in gradbenim materialom. Objekt ima 228 m² površine, zraven pa so postavili še hanger za gradbeni material, ki meri 256 m².

Tretji nov objekt v Dolini

Tretjič pa so prerežali vrstico v Dolini, kjer so odprli klasično trgovino z bifejem, ki je enakega tipa kot SP v Lendavi. Dolina je vas, ki leži 7 km izven Lendave. V novi trgovini predvidevajo 1.600.000 do 2 milijona mesečnega prometa.

Vsi trije objekti so veljali, z zunanjo ureditvijo in opremo, 4.300.000 din. Zemljišča za njih so odkupili že pred nekaj leti. Gradnje so financirali iz lastnih sredstev, za montažne dele pa so koristili 50 % kredit izvajalca.

V izgradnji je tudi sodobna SP v novem centru Lendave, ki bo imela 260 m² prodajne površine. Objekt je že pod streho. Graditi so ga pričeli še pred zakonom o depozitu. Otvoritev bo predvidoma marca prihodnjega leta. Opremo bo že projektirala TOZD Investa.

Tako je TOZD Univerzal povečala svoje število prodajaln kar za tri, obenem pa tudi število Mercatorjevih prodajaln, ki se je povzpelo na 587.

Nada Lombardo

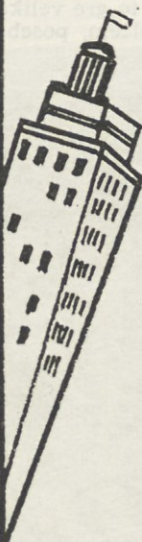
Številnim občanom se je izpolnila dolgoletna želja po trgovini, ki bi jo imeli v bližini.

Rondi Koloman

MERCATOR 8

radi zaplešete?

NEBOTIČNIKU

ples
ples
ples

vsak večer razen ponedeljka

V TOZD „Sloga“ so imeli Vredno posnemanja! zbor kolektiva

Že samo vabilo na sestanek je obetalo dolg zbor, saj so pripravili kar štirinajst točk. Delavce so hoteli obvestiti prav o vsem, kar zadeva njihovo delo in življenje v kolektivu in krajevnih skupnostih.

Moram poudariti, da so s krajevnimi skupnostmi dobro povezani. Na zbor kolektiva so povabili predstavnike posameznih Samoupravnih interesnih skupnosti, ki so delavce TOZD Sloga v svojih poročilih seznanili z delom in načrti v prihodnje.

Janez Sedivy je poročal o varnostni situaciji v državi in v naši republiki. Posebej je poudaril potrebo po budnosti občanov v Radgoni in okolici, saj žive prav ob meji.

Anica Mikolič, ravnateljica osnovne šole, je v imenu občinske izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva prav lepo povedala, kaj nameravajo v prihodnje storiti na tem področju.

Tomislav Tosič je poročal o delu samoupravne zdravstvene skupnosti in skupnosti socialnega skrbstva.

Danijel Mauko je zbor seznanil z delom in načrti občinske telesno kulturne skupnosti in raziskovalne skupnosti.

Ivan Strafela, predsednik Izvršnega sveta krajevnih skupnosti Gornja Radgona pa je govoril o programih krajevnih skupnosti.

Kritično so sestavili poročilo o devet mesečnem poslovanju v TOZD in o izvajanju stabilizacijskega programa. Računovodkinja, tovarišica Cilka Rombek je povedala, da je celotna realizacija plana v tem obdobju dosežena le 72 %. Vendar izkušnje iz preteklih let kažejo, da je do konca leta povsem upravičeno pričakovati sto odstotno izpolnitev plana. Fizični obseg dela se je zmanjšal, prav tako pa tudi realizacija na zaposlenega. Hitreje kot lani so rasli stroški poslovanja in bi bili ob skrbnejšem gospodarjenju lahko nižji.

Kot eno glavnih nalog v stabilizacijskem programu so zapisali povečanje obračanja zaloga. Ugotavljajo, da so zaloge že leta in leta nazaj previsoke. Z večjimi uspehi pri izvajanju stabilizacijskega programa se ne morejo pohvaliti.

Osebnih dohodkov so porasli hkrati z večanjem življenjskih stroškov, vendar so kljub vsemu še nizki. Celo pod povprečje osebnih dohodkov v SRS. Pozitivna ugotovitev v poročilu tovarišice Bombekove pa je, da je v zadnjih treh mesecih razlika v ceni nekoliko porasla.

Zaradi vsega navedenega je ostanek dohodka manjši od planiranega, vendar se bo stanje ob koncu leta popravilo za prejete superrabate, ki jih med letom v ceno ne vkalkulirajo.

Plan investicij se ne realizira zadovoljivo, čeprav so potrebe po novih objektih v Radencih in Kapeli velike.

O osnutku plana za leto 1976 je spregovoril vodja komerciale, tovariš Ivan Stelcer. Plan je pripravila posebna komisija, ki ga je v razpravo dostavila vsem prodajalnam. V danem roku so prešli na predlog plana le pripombe dveh prodajal.

V planu za naslednje leto predvidevajo: v celoti so ga v odnosu na letošnje leto povečali le za 9 %. Finančno je pričakovati večji promet, medtem ko količinsko ne. Načrtujejo zmanjšanje števila zaposlenih.

Na zboru so evidentirali možne kandidate v samoupravne organe podjetja Mercator in TOZD Sloga. Kot možne kandidate za Skupni delavski svet podjetja so evidentirali Jožeta Lebarja, Jožeta Kolmaniča in Hinka Režonja. Za delegata v notranjo arbitražo so predlagali Cilko Bombek, v Skupni izvršilni odbor podjetja Ivana Stelcerja in Budimirja Gaševića v komisijo za obravnavo kršitev delovnih obveznosti.

Mile Bitenc

V OSNOVNI ORGANIZACIJI ZK V TMI

Pet novih komunistov

Za pet mladih delavcev v TOZD Tovarna mesnih izdelkov je bil 11. december veliki dan. Sprejeli so jih v Osnovno organizacijo Zveze komunistov.

Na skromni svečanosti, poleg članov njihove osnovne organizacije so povabili tudi Marjana Rajnerja, člana OK ZK in Vasjo Butino ter Franca Škofa iz Sveta ZK podjetja Mercator, je najprej spregovoril Alojz Kovačič, sekretar OO ZK TOZD TMI.

V svojem govoru je med drugim dejal:

Tovarišice in tovariši!

V imenu naše osnovne organizacije vsem, ki ste sprejeti v članstvo ZK čestitam in želim, da bi v delu naše OO delovali kot polnopravni člani ZK in s tem okrepili našo organizacijo. Ne samo številčno, pač pa predvsem v izpolnjevanju nalog, ki izhajajo iz programa in statuta ZKJ.

Vaše dosedanje delo, vedenje in vdanost naši samoupravni socialistični družbi vam je omogočilo, da ste danes sprejeti med člane ZK. To je generacija, da boste v bodoče na vsakem koraku opravičili zaupanje, ki vam je dano s sprejetjem v Zvezo komunistov.

Da bi mogli z uspehom opravljati naloge ZK, se boste morali stalno izpopolnjevati in slediti dogodkom v notranji in zunanji politiki. Samo član ZK, ki svoje moralno politično in marksistično znanje stalno bogati in izpopolnjuje, lahko deluje kot komunist. Svoje napore vlaga v gradnjo naše družbe.

Naša osnovna organizacija ZK, družbeno politične organizacije in vodstvo podjetja od vas s tem veliko pričakuje. Komunist mora biti vztrajen, brezkompromisen bojevnik, skromen, pošten in vzoren delavec. S svojim vzgledom morate delovati na ostale delavce in jih voditi v boj za boljši jutri.

Sledile so čestitke sekretarja, ki je mladim komunistom izročil članske izkaznice in knjigo »Tito, državljani sveta«.

»Odločili smo se, da delovni kolektiv o vsem čimbolje obveščamo, zato uvajamo Notranje informacije. S tem se pojavlja za naše potrebe novo sredstvo obveščanja, ki bo poleg oglasne deske, zbora kolektiva in drugih organov upravljanja, doprineslo k boljšemu obveščanju delavcev TMI o vseh področjih dela.

V Notranjih informacijah se bomo oglašali vsi. Začetki so težki, vendar upamo in želimo, da bomo iz našega internega glasila sčasoma napravili pravi časopis. Ta bo pisal o vseh problemih in vprašanjih, ki zadevajo naše delo.

Tako piše v uvodniku prve številke Notranjih informacij, ki so jih v novembru izdali delavci TOZD Tovarna mesnih izdelkov.

Prvi so v Mercatorju, vsaj kot mi je znano, ki so se odločili za takšen način obveščanja. Vem, da

je bilo potrebnega veliko dela in truda, predno je prva številka Notranjih informacij izšla.

Pri sestavljanju vsebine so sodelovali domala vsi; od vodstva podjetja in strokovnih služb, do družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov. Pripravili so kar štirinajst strani podatkov iz razgibanega gospodarskega, samoupravnega in političnega življenja v TOZD.

Poglejmo, o čem pišejo v prvi številki. Spregovorili so o osebnih dohodkih in novem načinu delitve, delavce so seznanili z realizacijo v prvih desetih mesecih letošnjega leta, povedali so, kako so trošili sredstva za investicije in skupno porabo. Zapisali so tudi, kje nabavljajo živino in kam se njihovi izdelki prodajajo.

Ocenili so delo sindikata, pa OO Zveze komunistov, zapisali so tudi nekaj besed o delovanju Zveze socialistične mladine v TOZD. In ob koncu že napovedujejo naslove iz vsebine naslednje številke, ki naj bi izšla ob novem letu.

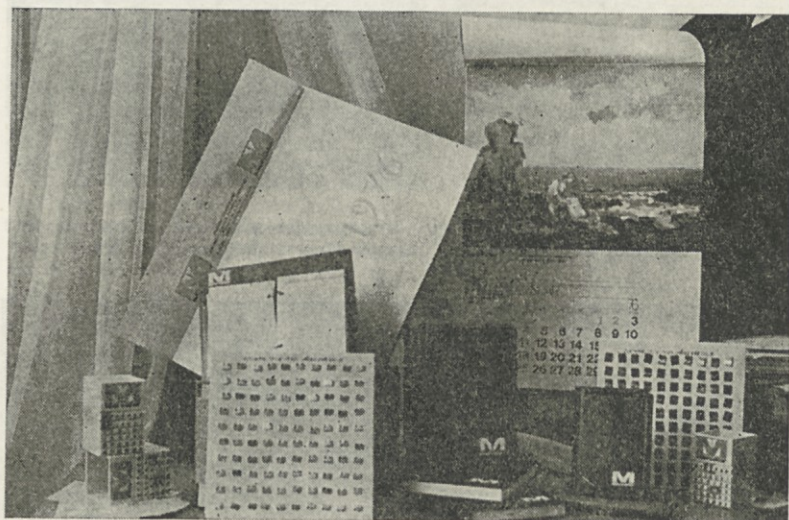
Nekaj pa mi v teh Notranjih informacijah ni bilo všeč. Ko sem jih prebiral, sem v roke moral vzeti slovar. Veliko preveč je tujk. Vem, da prav vseh ni mogoče prevesti, saj so nam postale domače prenekaterne med njimi in jih tudi dobro razumemo. Vendar pa imamo za večino med njimi zelo lepe slovenske izraze. Vsi, ki se ukvarjamo z informatiko moramo namreč vedeti, da mora to, kar pišemo, razumeti, vsak delavec, vsak samoupravljalet.

Tako bodo Notranja obvestila res časopis vseh delavcev TMI in iz njih se bodo konec koncev tudi marsikaj naučili.

Želim, da s takšno zagnanostjo, s kakršno so začeli, v kolektivu TOZD TMI nadaljujejo. Njihove Notranje informacije pa naj bodo za vzoren zgled.

Mile Bitenc

Mile Bitenc

Tole je le delček tistega, kar so v naši ekonomski propagandi pripravili ob novem letu. Več kot 70.000 je samo različnih koledarjev; od tega 50.000 potrošniških. Potem so seveda še značke, po katerih strastni zbiralci vse bolj sprašujejo. In lonči za svinčnike, kocke...

HA-HA-HA

Trije šolarji se igrajo na dvorišču. Prvi z modelčkom aviona, drugi z majhnim avtomobilčkom, tretji pa opazuje sliko Brigitte Bardot. Mimo pride učiteljica in ko vidi

kaj počnejo, vpraša: Kaj boste postali, ko postanete veliki? Prvi: Letalec! Drugi: Avtomobilski dirkač! Tretji: Odrasel!

V zadnjem času smo prejeli nekaj vabil na degustacije, ki so jih pripravile naše TOZD in nekateri drugi poslovni partnerji. Tako smo lahko pokušali Mercator kavo, proizvod naše TOZD Emba, pa mesne izdelke tovarne Mitros iz Sremske Mitrovice, Rubinov vinjak in vina ter nazadnje sire, ki jih ponuja naša TOZD Grosist. Hkrati s siri pa smo poskusili tudi vrsto kakovostnih vin Kmetijskega kombinata Ptuj.

V KAVARNI EVROPA SMO POSKUŠALI

Razna vina in sir

Na skupni degustaciji, ki sta jo v decembru pripravila Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Slovenske gorice in naš TOZD Grosist, smo pokušali kakovostna vina tega kombinata in razne sire, ki jih ima na zalogi TOZD Grosist.

Mercator že nekaj let sodeluje s Kmetijskim kombinatom iz Ptuja, vendar v manjšem obsegu. Njihova kakovostna vina so dobro poznana le na štajerskem območju. Naše temeljne organizacije na štajerskem in v Pomurju ta vina že ponujajo potrošnikom, medtem, ko jih je drugje na prodajnih policah težje najti. Prav zato so na pokušnji predstavniki KK Ptuj naše poslovodje hoteli seznaniti s temi vini.

Kmetijski kombinat Ptuj sodi med pomembnejše proizvajalce kakovostnih štajerskih vin. Preko 2000 zaposlenih se poleg vinogradništva ukvarja tudi s sadjarstvom, poljedelstvom in živinore-

jo. V Ptuj in okolici obdelujejo približno 1500 hektarov vinogradov in vsi ti pridelki pritečejo v vinske kleti, kjer je prostora za okoli 450 vagonov vina. Kmetijski kombinat iz Ptuja se lahko pohvali z najstarejšimi arhivskimi vini v Jugoslaviji, saj imajo kar 700-letno tradicijo v proizvodnji vin.

Za pokušnjo na degustaciji v Kavarni Evropa so izbrali iz svoje bogate proizvodnje deset vrst vin. Ponudili so najprej najnavadnejša vina, med katere štejejo vino Pater kletar in Zlati vinček. Za tem so postregli s sortnimi vini, kot so Haložan, Laški rizling, Rimljan anno 69 — sauvignon, pa Traminac, Renski rizling, Tigrovo mleko, Muškat otonel. Ta vina so visoko kakovostna in nosijo zaščitno znamko slovenskih vin.

Ob vinih pa smo pokušali tudi sire. TOZD Grosist je pripravil izbor sirov, preko trideset vrst,

ki jih imajo stalno na zalogi v delikatesnem oddelku. Ponudili so več vrst mehkih in trdih sirov.

Vsekakor je treba pohvaliti organizatorje obeh degustacij. Spoznali smo več vrst res kakovostnih štajerskih vin, ki jih že v naslednjih dneh pričakujemo na prodajnih policah naših prodajal. Isto velja zapisati tudi za sire, ki jih delikatese v naših trgovinah vse premalo ponudijo.

Zelimo, da prav na takšen način

naši poslovodje spoznajo veliko vin in sirov in jih tudi vključijo v svojo prodajo v čim večji meri. S tem bodo tudi zadovoljili željam in potrebam številnih potrošnikov.

Za lepo pripravljeno pokušnjo pa gre zahvala tudi kolektivu Kavarni Evropa, ki je znova dokazal, da so njihove gostinske usluge vredne vse pohvale.

Mile Bitenc

Izdelki „MITROS“

Mesna industrija »Mitros« je na slovenskem tržišču s svojimi kakovostnimi izdelki še vse premalo zastopana. Čeprav iz njihovih proizvodnih obratov prihaja več kot dvesto različnih izdelkov, jih pri nas poznamo le bolj malo.

Prav zaradi tega so se v kolektivu Mitrosa odločili, da slovenskemu tržišču predstavijo in ponudijo čimveč svojih proizvodov. Na lepo prirejeni degustaciji v hotelu Bellevue v Ljubljani verjetno niso pozabili pokazati prav ničesar. Ponudili so razne paštete in mesne narezke, pa sveže in trajne salame, šunko in konzervirane mesne izdelke.

Na degustacijo so povabili pred-

stavnike trgovskih podjetij živilske stroke in seveda gostince, ki so bili nad proizvodi Mitrosa resnično navdušeni in s tem je pričakovati med njimi vse boljše sodelovanje.

Kombinat Mitros sodi med največje pri nas in je v Vojvodini na prvem mestu. Njegova dejavnost je razen mesne industrije tudi kmetijstvo in živinoreja.

Skupaj z Mitrosom se je na degustaciji predstavil tudi Zupski Rubin, ki je ponudil aperitive in ob kosilu razna vina.

Morda le še to. Naš delikatesni oddelček z Mitrosom že sodeluje.

Mile Bitenc

Več kot trideset vrst trdih sirov in sirov za mazanje je na razstavi predstavila naša TOZD Grosist, vina pa Kmetijski kombinat Ptuj

Na pokušnji nam je še bolj teknilo, saj so delavci Kavarni Evropa mizo z dobrotami pripravili na zelo domiseln način

Preveč bi bilo, če bi hotel v beležnico zapisati vse, kar je ponudil Mitros

Takole izgleda novo pakiranje kave ORIENT...

...in čajev BUTTERFLY TEA

Novo iz Embe

Zapisali smo že, da je pred kratkim v »Embo« prispel nov Hesser stroj za pakiranje kave. To je hkrati tudi prva novost, ki jo pripravlja Emba.

Kava, poimenovali so jo ORI-

ENT, bo v novi embalaži našla pot na prodajne police že proti koncu letošnjega leta. Vrečke bodo v obliki cigaretnih škatlic in tudi odpirale se bodo na takšen način; s celofanskim trakom. No-

vost pri tem je količina kave v vrečki. Medtem, ko bodo pražene kave v takšno vrečko natehtali 100 gramov, bo v vrečki enake velikosti 125 gramov mlete kave. To bo za naše tržišče novost, v

svetu pa je takšna količina pakiranja že poznana. Torej bo potrebno kupce opozoriti na količino kave v vrečki.

Pričakovati je negodovanja kupcev. Na videz enaka vrečka pražene in mlete kave bo imela različno vsebino. Cena kave torej ne bo višja. Za mleto kavo bo treba odšteti več dinarjev, zaradi večje količine kave.

Druga novost, ki jo prav tako pripravlja Emba, je novo pakiranje čajev, o katerem smo nekaj že napisali v eni prejšnjih števil Mercatorja. Filter čaj, v novi embalaži jih bomo našli pod imenom BUTTERFLY TEA, bodo tudi kmalu v prodaji. Zaenkrat bomo pravi čaj, šipek in kamilico kupovali v kartončkih po dvajset kosov, kasneje pa bodo poslali na tržišče tudi kartončke z desetimi zavitki čaja.

Ime BUTTERFLY TEA so v Embi izbrali zaradi tega, ker veliko čajev prodajo na turistična področja. Hkrati je to ime pri nas tudi že tako poznano, da upajo, ne bo motilo domačih kupcev. Zaščitni znak čajev BUTTERFLY TEA bo metuljček. Na vsaki vrsti čaja bo v drugi barvi in že po tem bomo lahko spoznali čaj.

Ob koncu morda še to. Kavo, ki jo zdaj poznamo v vrečkah s križnim dnom, bomo prav tako kmalu kupovali v novi embalaži, enake oblike kot kavo ORIENT. Grafična oprema vrečke pa bo ostala nespremenjena, saj je rdeče-rumeno-ružava vrečka med ljubitelji Mercator kave naletela na veliko popularnost. Praženo ORIENT kavo pa bomo lahko kupovali tudi v ličnih plastičnih dozah z navojnim pokrovom. Vsebinska kave bo 300 gramov in takšna doza bo kaj primerna za darilo.

Emba: Kava Mercator

Takole je Emba vabila mimoidoče na pokušnjo kave Mercator

Pred pultom s kavo na Miklošičevi cesti v Ljubljani je bilo ves dan živahno.

Emba je z degustacijami kave Mercator izpolnila obljubo, dano na razširjenem kolegiju v Ptuj. S pokušnjo kave so začeli na Vrhnik in v okolici, kavo Mercator so ponudili v nekaterih bifejih po Ljubljani, degustacije pa so pripravili tudi v Lendavi, Lenartu, Ptuj in v Ribnici.

Hkrati so v nekaterih TOZD organizirali tudi sestanke s potniki in poslovodji, kjer so jih seznanili tudi z ostalimi izdelki iz Embe. Tako so marsikje prvič slišali, pa tudi videli izdelke, ki jih naša TOZD Emba stalno pripravlja. Treba je poudariti, da vsi želimo, da se Embini proizvodi prav povsod vključijo v prodajo, saj so bili doslej ponekod celo nepoznani.

Da je kava Mercator, ki jo pravi in polni naša Emba kvalitetna, ni treba posebej poudarjati. Vendar je še marsikje nepoznana in morda niti še ni našla pot na prodajne police. Prav zato so Embini delavci potrošnike hoteli seznaniti s svojo kavo.

Seveda je za tisto kavo, ki jo popijemo iz skodelice, sama dobra kakovost še premalo. Za dobro kavo je potrebno pravilno mletje, pa pravi pritisk v ekspres aparatu. In nenazadnje, tudi količina kave mora biti zadostna. Za dobro kavo velja naslednje: iz kilograma suhe kave naj napravimo od 150 do 160 skodelic kave.

Ko je bila degustacija kave v prodajalni naše TOZD Emona na Miklošičevi cesti v Ljubljani, smo prisluhnili, kaj so o kavi menili potrošniki. Prav vsi so jo hvalili. Pa ne zato, kot je v šali rekel nek možakar, ker jo kuhajo prikupna dekleta in ker je bila tisti dan zastoj; pač pa zato, ker je res dobrega okusa.

Mi v to verjamemo. In prav verjetno tudi tisoči »kofetarjev«, saj v nasprotnem primeru v naših bifejih ne bi bile takšne gneče.

Mile Bitenc

**Preberite,
zanimivo je**

Navada je že, da ob koncu leta v nekaterih naših kolektivih pripravijo slovesnosti za sodelavce, ki so pri podjetju že deset ali dvajset let. Tako so v novembru delavci TOZD Grmada in TOZD Hladilnica že drugič zapored pripravili skupno proslavo v hotelu Bellevue v Ljubljani. Teden dni kasneje so praznovali v Tovarni mesnih izdelkov. Slovesnost so pripravili v počastitev 30-letnice osvoboditve, praznika republike, hkrati pa so počastili tudi svoje jubilate. Istega dne so 10 in 20 letnike obdarili tudi sodelavci TOZD Rožnik, nekaj dni kasneje pa v TOZD Kavarna Evropa in Skupnosti TOZD Detajl. Sicer pa pogledjmo, kdo so jubilanti in kako so proslave pripravili v posameznih kolektivih.

Svečanost v TMI

Vzhičeni smo bili nad uspelo proslavo, ki so jo delavci naše TOZD Tovarna mesnih izdelkov pripravili v počastitev 30. obletnice osvoboditve, Dneva republike in svojih dolgoletnih sodelavcev.

Z Internacionalo, ki jo je zapel pevski zbor, sestavljen iz sodelavcev TMI, se je svečanost začela. Sledil je govor sekretarja Osnovne organizacije ZK, tovariša Alojza Kovačiča. Poudaril je, da je kolektiv v letošnjem letu napravil izredno težko pot, pa jo bo kljub vsemu uspešno zaključil. Doseči hočejo še večjo produktivnost, racionalnejše poslovanje in boljšo oskrbo tržišča. Od vsakega posameznika in od vseh skupaj je odvisna preobrazba te delovne

organizacije, ki želi s svojimi delikatesnimi in trajnimi mesnimi izdelki ustvariti ugled na našem tržišču.

Spremembe pa so tudi pri vseh družbeno političnih organizacijah, ki se aktivno vključujejo v delo na vseh stopnjah samoupravljanja. Poživili so delo v Osnovni organizaciji ZK, aktivneje je začela delovati mladina, z uspešnim delom pa se lahko pohvali tudi sindikat.

V kulturnem delu proslave smo slišali tudi nekaj recitacij, za konec pa je pevski zbor TMI pod vodstvom tovariša Vodnika zapel še pesem Slovenci kremeniti.

Ne smemo pa pozabiti seveda jubilarntov, ki so jim na slovesnosti podelili nagrade in prizna-

nja. Za dobro in uspešno delo so bili nagrajeni naslednji desetletniki: Stanislav Arlič, Ambrož Avšič, Fani Kocjančič, Julijana Kalin, Bogomir Mrzelj, Jože Kollič, Ivana Malahotkij, Cvijanka Obradović, Marija Suhadolnik in Jože Benčina.

Za dvajsetletno delo pa so nagrade in priznanja izročili Franju Borovnik, Dragici Belic, Frančiški Hrovat, Frančiški Škrlep in Jožefi Strajner.

Za tovariško srečanje vseh delavcev so poskrbeli vojaki iz sosednje kasarne Maršala Tita. Pisali smo že o sodelovanju naše TOZD TMI z našo armado. Vezi med njimi pa se vse bolj poglobljajo. Tako so tokrat na proslavi vojaki poskrbeli, da ni bil nihče ne lačen, ne žejen. Sami so v svoji kuhinji pripravili dobrote in najboljšo oceno prav gotovo zasluži odlični partizanski golaž,

ki so ga postregli ob koncu. Seveda pa niso pozabili tudi na razvedrilo, saj je njihova muzika spravila na plesišče prav vsakogar.

Pogovarjali smo se z majorjem Borisom Vučkovičem, ki je povedal, da radi sodelujejo s krajevno skupnostjo, pa tudi z delovnimi organizacijami. Posebno dobro sodelovanje so navezali prav z našo TOZD »TMI«. Povezava z našo armado je nujna, je poudaril major Vučkovič in takšno sodelovanje se mora še okrepiti.

Na svečanosti je govoril Alojz Kovačič, sekretar OZK

V kulturnem delu proslave se je prvič predstavil pevski zbor TMI

Tole pa so slavljenici kolektiva TOZD TMI

TOZD GRMADA IN HLADILNICA

Sodelovanje, ki so ga lani pričeli, so nadaljevali tudi letos. Z združenimi močmi so delavci TOZD Grmada in Hladilnica pripravili v hotelu Bellevue v Ljubljani skupno proslavo.

Spregovorili so o svojem delu in poslovnih uspehih in poudarili, da je treba po takšni poti še naprej. Krepitev je potrebno odnose med temeljnimi organizacijami združenega dela in podjetje. Pri uspehih naj odločilno vlogo še vnaprej odigrava delavsko samoupravljanje.

Res veselo je bilo v zabavnem delu; posebno je uspel ples z jabolki

Tovariš **Miran Goslar**, generalni direktor, se je tudi udeležil te proslave. V nekaj besedah je poudaril pomembnost takšnega sodelovanja. Delo, vestnost pri delu,

pa pravilen odnos do ljudi je največje zagotovilo, tako je nadaljeval, za naš ugled pri kupcih. Pri tem ljudje ustvarjajo svoje mnenje o naši hiši, pridobivamo si zaupanje potrošnikov. To pa je zagotovilo za naše uspešno delo v prihodnje. Za vse, ki smo združeni v Mercatorju, ki šteje že preko 5000 delavcev v 29 TOZD. Skupno načrtovanje programov, skupno izvrševanje nalog in skupni napor za uspešen razvoj Mercatorja nas lahko pripeljejo do ciljev, ki smo si jih zastavili v naslednjih letih. Potrebna so nova skladišča, zgraditi je potrebno novo hladilnico, potrošnikom pa z odpiranjem sodobnih prodajalnih omogočiti čim boljše preskrbo. S tem bi izpolnili tisto osnovno funkcijo, ki nam jo daje naša družba.

Sledile so čestitke in nagrade jubileantom. Za deset in dvajsetletno delo, pa zlate Mercator značke za posebne zasluge pri delu.

Nagrajenci za desetletnico pri TOZD Hladilnica so naslednji: **Ivan Porenta, Ivan Goljuč, Jože Serenčič in Ljubo Stojakov**. Predsedniki vseh samoupravnih organov pa so na skupni seji sklenili, da za vestno in prizadevno delo podelijo štiri zlate značke. Prejeli so jih **Francka Perčič, Šerif Čaušegovič, Franc Adamlj in Karel Kunej**.

Nagrade sta izročila in nagrajencem čestitala predsednik delavskega sveta TOZD **Jože Mikolič** in **Zivko Velkavrh**, direktor.

Veliko daljši pa je seznam jubileantov in nagrajencev TOZD Grmada. Priznanja in nagrade za uspešno desetletno delo pri TOZD je prejelo kar devetnajst delavcev. Njihova imena so naslednja: **Helena Gruden, Ivanka Istenič, Poldka Jager, Anica Jakopin, Milka Kihias, Marija Kovačič, Lado Mecilošek, Dane Remškar,**

Amalija Rozman, Mirko Rozman, Marija Samec, Marica Špilak, Marija Štefe, Ivanka Težak, Cilka Cimperman, Vida Grum, Ivanka Uštar, Tončka Mihelič in Lidija Fabjan.

Dve nagradi so podelili za dvajsetletno delo v podjetju. Prejela sta jo **Frančiška Rade** in **Matija Mrvar**. Obdarili pa so tudi tiste delavce, ki so zaposleni v TOZD Grmada že petnajst let. To so **Slavka Damjanovič, Tilka Hosta, Kristina Jenko, Francka Lipovec, Pavla Pegam, Marija Pirc, Danica Potočnik, Franc Prepadnik, Marija Predovnik, Jože Renar, Ivan Vurušič, Anica Zorec, Ana Žigon, Marija Tudjina, Katarina Nikolič in Ivan Malešič**.

Komisija za odlikovanja pri TOZD Grmada pa je na svoji seji izbrala štirinajst delavcev, ki so jim podelili zlato značko Mercator. Kriteriji pri izbiri delavcev za podelitev zlate značke so bili naslednji: najmanj deset let de-

lovne dobe pri TOZD Grmada ali pri katerikoli drugi TOZD podjetju, nekaznovanost, dober odnos do dela, premoženja in sodelavcev, moralno politična neoporečnost in aktivno sodelovanje v družbeno političnih organizacijah v podjetju in izven delovne organizacije.

Zlate značke so podelili **Mariji Paravinja, Tilki Hosta, Ani Žitnik, Mariji Barši, Mariji Salobir, Gizeli Turšič, Anici Tesner, Rezki Rijavec, Anici Novakovič, Jožetu Znidaršič, Majdi Cvelbar, Dragici Golob, Mariji Pirc** in upokojencu **Evgenu Zupančiču**.

Po uradnem delu tega slavlja je bila skupna večerja in za tem družabni večer. Za veselo razpoloženje je poskrbel ansambel, vmes pa je nekaj družabnih iger pripravil naš novinar. Delavci TOZD Grmada in Hladilnica so poskrbeli za praktične in obenem šaljive nagrade in tako je bilo počutje še prijetnejše.

Zlato značko so podelili tudi upokojencu Grmade, Evgenu Zupančiču

Slavljenci TOZD Grmada in Hladilnica na skupni proslavi

— Krasno, mami, da si želiš od dedka Mraza tri pridne in mirne otroke! Potem nas bo pa kar šest.

Praznovali pa so tudi delavci Skupnosti TOZD Detajl (Jelka, Litija, Logatec in Polje). Priznanja so podelili 5. decembra

V KAVARNI EVROPA

Le dva dvajsetletnika

V TOZD Kavarna Evropa, ki je manjši delovni kolektiv, so ob jubileju stisnili v roke le dvema sodelavcema. Diplome in nagrade za dvajsetletno delo so podelili Ivanu Kovaču in Alenki Štern.

Ivan Kovač, natak, je šef strežbe v kavarni. Pri svojem delu je vesten in zanesljiv, uspešno pa vzgaja tudi mlajše sodelavce. V družbeno političnih organizacijah je poznan kot dober in akti-

ven delavec. Je vodja delegacije v SIS, predsednik IO v TOZD, predsednik zbora delavcev, opravlja pa tudi druge dolžnosti.

Alenka Štern dela kot vodja izmene v kavarniški kuhinji. Skrbi za zalogo blaga v kuhinji, pripravlja pa razne hladne in tople napitke in hrano. Poznana je kot marljiva in prizadevna delavka.

Ob jubileju obema iskreno čestitamo!

ROŽNIK:

Dvajsetletnikom tudi zlate značke

Proslavo za sodelavce, ki delajo pri TOZD Rožnik že deset let ali dvajset let, so pripravili v restavraciji pri Urški. Podelili so pismena priznanja in nagrade, dvajsetletniki pa so ob tej priložnosti dobili tudi zlato značko Mercator.

Za desetletnico so bili nagrajeni: Irena Šepši, Kati Pipan, Anton Brlan, Danica Jemec in Danica Gostiša. Dvajsetletnico dela pri TOZD Rožnik pa so praznovali: Meta Mir, Jože Ličer, Rozka Lindič, Terezika Polajžer in Olga Pate.

Jubilanti TOZD Rožnik so se za spomin slikali z direktorjem

Mercatorjev mozaik = Mercatorjev mozaik = Mercatorjev mozaik

● V PRENOVLJENI BLAGOVNICI NA VRHNIKI so odprli tudi oddelek za stalne razprodaje blaga. Tod bodo ponudili blago, za katerega bodo ob popisu ugotovili, da je starejše od enega leta. Poizkusili bodo ponuditi tudi ostanke metrskega blaga, pa blago z manjšimi napakami. Seveda bodo cene blagu na tem oddelku precej znižane.

● KER SE BLIŽA SILVESTROVO, smo v Kavarni Evropa povprašali, če morda pripravljajo silvestrovanje. Povedali so, da nimajo tega namena. Vendar bodo delovni čas podaljšali, če bo dovolj gostov. Ponudili pa jim bodo na ta dan še večjo izbiro pijač in slaščic. Presenečenje pa pripravljajo za svoje stalne obiskovalce.

● DEDEK MRAZ ZA NAJMLAJŠE. Tudi letos bo otroke naših sodelavcev obiskal Dedek Mraz, jim pripravil zabavni program in seveda obdaril. Mi bomo šli z njim in v naslednji številki zapisali, kako so bili naši malčki veseli ponovnega srečanja z Dedkom.

● BO DELO MLADINSKEGA AKTIVA v TOZD Sloga v Gornji Radgoni bolj zaživelo? To si želijo mladi delavci in računajo pri tem na pomoč Jožeta Makovca, njihovega dosedanjega sodelavca, ki je bil oktobra meseca izvoljen za sekretarja OK ZSMS v Gornji Radgoni. V kolektivu TOZD Sloga pravijo, da bodo v prodajalni v Apačah, tam je Jože delal, njegovo odsotnost pogrešali. Bil je namreč dober delavec v trgovini in v DPO. Vendar si štejejo v čast,

da so na takšno odgovorno mesto izvolili prav njega.

● UČENCI TRGOVSKE SOLE nemalokrat prosijo našo Embo, naj jim pomaga pri sestavi ključnih nalog. Prosijo jih namreč za vrsto podaktov o kavi. V Embi jim radi pomagajo in pošljejo željeno gradivo. Odkar pa v našem časopisu objavljamo serijo člankov o kavi, jim pošljejo kar časopis. Vsekakor koristno, saj morda iz »Mercatorja« zvedo še kaj zanimivega.

● V TOZD POTROŠNIK-IZBIRA iz Lenarta doslej niso imeli svoje Osnovne organizacije Zveze komunistov, čeprav jih je kar devet. Bili so aktivni pri občinskem komiteju. Zdaj pa pripravljajo konferenco, kjer naj bi že ta mesec ustanovili svojo Osnovno organizacijo ZK.

● TIK PRED ZAKLJUČKOM REDAKCIJE smo zvedeli, da so jubilarne praznovali tudi v TOZD Špecerija. Več o tem bomo napisali v prihodnji številki, prav tako pa tudi o noveletnem srečanju upokojencev, ki je bilo 24. decembra v Domu Jugoslovanske ljudske armade v Ljubljani.

● DUŠEVNO PRIZADETI OTROCI iz posebne osnovne šole v Gornji Radgoni so bili v oktobru deset dni na praksi v naši TOZD Sloga. Delali so v prodajalni s pohištvom, v manifikaturi, železnini in tehnični trgovini. Pri svojem delu so se zelo potrudili, prav tako pa tudi delavci TOZD Sloga, ki so jim rade volje svetovali in pomagali.

● DELEGACIJA IZ POBRATENE BRATISLAVE, ki se je v začetku decembra mudila v Ljubljani, je obiskala tudi nekaj delovnih organizacij. Med drugimi so obiskali tudi Mercator in si ogledali našo TOZD Emba.

● IZ TRŽIČA SO SPOROČILI, da so v TOZD Preskrba imeli pred kratkim letno konferenco OO ZK. Na njej so pregledali dosedanje delo in izvolili nov sekretariat, v katerem so Miro Meglič, Marija Mokorel in Rudi Žagar. Za sekretarja so izbrali Meglič Mira.

● SEKTOR TRGOVINE NA DROBNO IN GOSTINSTVA je v sodelovanju z gostinskim šolskim centrom v Ljubljani organiziral dva dvomesečna tečaja za zahtevnejša delovna mesta v bifejih in drugih gostinskih obratih Mercatorja. Tečaja so se udeležili številni naši delavci. Kako je tečaj uspel in kaj so si tečajniki pridobili, bomo zapisali v prihodnji številki.

Zbral in zapisal:
Mile Bitenc

— Jaz sem pa mislil, da bo zmagovalec veleslaloma tisti, ki bo prinesel največ palic...

— Tovariš zdravnik, od vas bi dobil rad potrdilo, da do novega leta ne smem nositi nobenih paketov!

MOSKVA

Sovjetska zveza je po površini največja država na svetu. Meri 22.400.000 km² in ima 256 milijonov prebivalcev, kar potrjuje, da je dežela redko naseljena. Od skupnega števila prebivalstva je 210 milijonov Slovanov (Rusov, Ukrajincev in Belorusov) in 46 milijonov drugih narodnosti (Lettonci, Estonci, Litvanci, Kirgizi, Turkmeni itd.). Sovjetska zveza je razdeljena na 16 republik in 20 avtonomnih pokrajin. V njej živi kar 100 narodnostnih manjšin.

Prestolnica države je Moskva, ki se razprostira na 900 km². Kar ena tretjina površine vele mesta, ki šteje 7.600.000 prebivalcev, zavzemajo parki in zelenice. Tako, kot v Leningradu, so tudi tu prostane ulice in veličastne stavbe. Okoli mesta pelje 109 km dolga avtocesta, cestno omrežje v mestu pa sestavlja 3300 km cest. Skozi Moskvo teče nekaj rek, ki jo povezujejo s petimi morji. Največja med njimi je reka Moskva.

SREČANJA STOLETIJ

Začetki Moskve segajo v leto 1147. Zato ni naključje, da tu srečujemo znamenitosti iz različnih obdobij in najrazličnejših stilov. Staro in novo si podajata roke in nič ni nenavadnega, če so zgradili poleg cerkvice iz 17. stoletja moderno betonsko stolpnico.

Veličasten je Kremeljski dvorec s cerkvami, ki ga obdaja 2235 m dolgo obzidje. Tu ima sedež vrhovni sovjet Sovjetske zveze. V kremeljskem muzeju smo občudovali dragoceni nakit, oblačila, kočije, prestole, orožje in drugo iz carske preteklosti. Nekdanji vladarji so si izmišljali razkošne in drage predmete, saj si je eden izmed njih naročil celo prestol z 800 vgrajenimi diamanti.

HOTEL S 6000 LEŽIŠČI

Iz Leningrada smo potovali z vlakom. Razdaljo 724 km smo prevozili v dobrih sedmih urah. Vmesnih postaj ni bilo. Vozili smo se ponoči, toda kljub temu smo občudovali značilno rusko pokrajino, ravnico z brezami.

V Moskvi smo se namestili v hotelu Rusia, ki so ga zgradili pred nekaj leti. Sprejme lahko 6000 gostov. Stoji v bližini Rde-

čega trga in Vasiljevske cerkve, ki jo ta čas restavrirajo (večkrat jo vidimo na TV zaslonih). Hotel ima štiri krila, ki so si povsem enaka.

Hotelska hrana je obilna in kar okusna. Pogrešali pa smo solato, ki jo malokrat pripravljajo, in pa sveže kruh, ki ga v osmih dneh nismo poskusili. Pri obrokih ne manjka korenja, za posladek pa največkrat postrežejo sladoled.

V hotelu je poskrbljeno tudi za zabavo. V restavraciji do enajste ure zvečer igra ansambel, nekoliko dalj pa se lahko zadržiš v baru, kjer je tudi glasba. Barskega programa tam ne predvajajo.

NAJVEČ ZDRAVNIKOV NA SVETU

Moskva je tudi kulturno središče Sovjetske zveze. Tu delujejo številne kulturne ustanove. Na univerzi Lomonosovo študira več deset tisoč študentov. Da veliko študirajo nam zgovorno pove podatek, da je vsak četrti zdravnik na svetu sovjetski zdravnik. Univerza je v čudoviti 250 m visoki stolpnici, ki so jo gradili v letih 1949—1953. Znamenita je tudi moskovska knjižnica, ki hrani 27 milijonov knjig.

Mesto ima 30 gledališč, od tega pet za otroke in mladino. Tudi mi smo si želeli ogledati katero gledališko predstavo. V Kongresni dvorani, ki sprejme 6000 obiskovalcev, smo si ogledali predstavo opere Don Carlos. Prevzeti smo bili predvsem nad scensko ureditvijo ogromnega odra. Za kulise so služile preproge z naslikanimi motivi prizorišča, ki so se dvigale in spuščale, pač sledeč dogajanju. Presenetila nas je tudi hitra postrežba v gledališkem bifeju in garderobi, kar pa je predvsem zaslug obiskovalcev, ki so zelo disciplinirani in prerivanja sploh ne poznajo.

DRUŽBENI STANDARD

Družbeni standard v Sovjetski zvezi je daleč pred osebnim. Šol, otroških vrtcev je dovolj, še vedno pa primanjkuje stanovanj. Poceni je šolanje, varstvo, stanovanjske najemnine, elektrika, voda, plin. Tudi na rekreacijo ne pozabljajo. V mestu je 26 bazenov in veliko športnih igrišč. Največji stadion ima 180 ha površine,

kjer je prostora za 103.000 ljudi. V mestu je 9 železniških postaj in štirje aerodromi. Cestni promet je živahniji od leningrajskega. Prevladujejo predvsem taksiji in službena vozila. Zasebnih avtomobilov je malo, ker so zelo dragi. Zaporozec velja 3300 rubljev, Lada 5600. Doba čakanja je tri do pet let.

Vožnje s taksiji so poceni, prav tako avtobusni promet (4 kopejke) in podzemna železnica (5 kopejk). Moskovski metro (podzemna železnica) je najlepši na svetu. Gradili so ga v letih 1934, 1935. Dolg je 150 km in ima 96 postaj. Vsaka od njih je okrašena na svoj način; v belem marmorju, sivem marmorju in drugih kamnih.

NAJVEČJE PLATNO NA SVETU

Muzej borodinske bitke so odprli leta 1960. V njem je prikazano platno, ki prikazuje borodinsko bitko. Dolgo je 115 m, visoko 15 m, kar pomeni da obsega 1725 m², tehta pa kar celih 5 ton. Na njem je naslikana bitka z Napoleonom, ki je bila 7. decembra 1812. leta pri Borodinu, 124 km iz Moskve. To ogromno sliko so delali od leta 1910—1912 v Nemčiji in sicer slikar Ruboa s sodelavci. Platno so prvokrat prikazali v Moskvi leta 1912 in leta 1917 v drugih muzejih. Leta 1949 so ga

restavrirali in leta 1960 prenesli v zdajšnji muzej.

Platno je napeto v krogu in prikazuje prizorišče bitke v razdalji 3 km. Pred platnom so predmeti, ki dopolnjujejo prizorišče, in maskiranje je tako odlično, da se ne loči od platna.

Ogledali smo si tudi orožje in slike, ki spominjajo na to znamenito bitko, ki je trajala 15 ur. V njej je sodelovalo 580.000 vojakov, 100.000 med njimi jih je padlo.

TANJŠA KUVERTA, ČE SI PIJAN

Tudi v Moskvi smo obiskali eno izmed trgovskih organizacij. Mudili smo se v blagovnici Moskva, ki so jo zgradili pred desetimi leti. Letno prodajo v njej za 175 milijonov rubljev blaga. Je v štirinadstropni zgradbi in ima 7000 kvadratnih metrov prodajne površine. Čeravno jo imenujejo za univerzalno, pa v njej ni dobiti vsega. Prodajajo galanterijo, konfekcijo, perilo, čevlje in prehrambene izdelke. V blagovnici je zaposlenih 1000 prodajalcev, v celotnem podjetju pa 1700 ljudi, kamor je vključena tudi enota, ki izdeluje polizdelke. Kolektiv je mlad in kar 90 % zaposlenih so ženske.

(Nadaljevanje na 16. strani)

Mirka Ruplja ni več med nami

Boleče je odjeknila vest, da Mirka Ruplja ni več med nami. Že ob njegovi bolezni smo postali zaskrbljeni, vendar hkrati z njegovimi najbližjimi upali, da se kmalu vrne med nas. Zato nas je tistega petka še toliko bolj prizadelo, ko je njegovo življenje ugasnilo.

Ljudje znamo šele ob izgubi človeka izmeriti in ceniti vse njegove vrednote. Šele takrat se pravzaprav zavemo, kaj smo izgubili.

Mirko Rupelj nam je bil dober sodelavec, prijatelj in tovariš. Svojih najboljših petnajst let je vložil prav v Mercator. Aktivno in prizadevno je sodeloval pri njegovem razvoju in največjem vzponu. S svojim poštenim ravnanjem, poklicno etiko in moralno je veliko pripomogel k ugledu podjetja, k dobrim poslovnim odnosom in zaupanju drugih kolektivov, da so se tako številno združevali z Mercatorjem.

Veliko in odgovorno nalogo je opravil, ko smo se v Mercatorju organizirali po novi ustavi in ko so temeljne organizacije združenega dela snovale in sprejemale samoupravni sporazum o združevanju v podjetje Mercator. Uspešno je vodil pravni sektor in tudi kot njegov predstojnik ustvarjal dobre tovariške odnose. Odnose, v katerih vladata delavnost in medsebojno spoštovanje, kajti znal je ceniti tudi delo svojih sodelavcev.

Mirko Rupelj se je rodil v Ljubljani 4. 4. 1916, kjer se je tudi šolal. Po končani pravni fakulteti si je poiskal zaposlitev v Skupnosti železniških podjetij v Ljubljani, leta 1961 pa je prišel v naš kolektiv.

Zapustil nas je prav zdaj, ko bi ga najbolj potrebovali. Potrebovali njegovo pridnost in izkušnje. Zdaj, ko smo pred veliko samoupravnim odločitvijo kolektivov kmetijstva, industrije in trgovine za združitve v SOZD. V priprave za to našo skupno samoupravno nalogo je vložil v svoje poslednje moči in znanje. Bil je predsednik pravne komisije za pripravo samoupravnega sporazuma za združitve v SOZD. Tudi pri tem delu je bil temeljit, ni prizanašal ne lastnemu zdravju ne močem.

Zato ga bomo pogrešali; kot iskrenega, poštenega sodelavca. Slava njegovemu spominu!

Marjan Gradišar

Takole smo kako uro čakali na ogled Leninovega mavzoleja

MOSKVA

(Nadaljevanje s 15. strani)

Trgovski kader mora imeti srednjo šolo in šestmesečni tečaj. V času učne dobe prejema učenci 60 rubljev nagrade, kot pravkar izučeni prodajalci pa 85 do 96 rubljev. Starejše prodajalke za svoje delo prejema povprečno 100 do 120 rubljev plače. Na višino osebnega dohodka vpliva dosežek plana, kulturna postrežba pa tudi vedenje v službi in izven nje. V primeru, da te zalotijo pijanega v službi ali pa tudi izven nje, za gotovo veš, da ne boš dobil trinajste plače.

Preliv delovne sile je majhen. Veliko zaposlenih izredno študira. Tako 326 prodajalk obiskuje višje in visoke šole. Vsi šefi skladišč morajo končati višjo izobrazbo, predtem pa še morajo obvezno delati v trgovini.

KRZNO JE JANTAR ZA DEVIZE

Tudi tu se nismo mogli upreti nakupom. Hiteli smo zapravljati devize in rublje. No, tisti z devizami, z dolarji in markami, so prišli na svoj račun. V trgovinah, kjer prodajajo samo za konvertibilno valuto, takomenovanih berjoskah, so kupovali jantareve nakite, krzno, ure, samovarje in drugo. Kljub temu, da moraš za rubelj odšteti približno dva dolarja, so cene še vedno ugodne.

Rublje smo zapravili za nakupe fotoaparata, kamer, gramofon-

skih plošč, športnih rekvizitov, otroških igračk in seveda spominkov. Še besedo, dve o blagovni hiši Dedski mir, ki ji lahko zapišemo odlično oceno. V njej se dobi vse za otroke in mladino: od obleke, igračk do športnih rekvizitov in to po zelo ugodnih cenah.

NESMRTNI LENIN

Vsakdo, ki obišče Moskvo, ne izpusti ogleda Leninevega mavzoleja, ki stoji na Rdečem trgu. Spomenik je iz rdečega in sivega marmorja. V dvorani mavzoleja leži na mrtvaškem odru balzamiran Lenin, ki mu vsak dan izkaže čast in spoštovanje nekaj tisoč domačinov in turistov. Lenin je idol ruskega naroda. Dvignil jih je iz zaostalosti in jih osvobodil revščine, ter utrl pot socializmu. Njegov lik je prisoten povsod; njegove slike stoje na velikih panojih na ulicah in zgradbah, vse glavne ulice nosijo njegovo ime in številni spomeniki so posvečeni temu velikemu revolucionarju.

RAZSTAVA GOSPODARSKIH DOSEŽKOV

Razstavišče se razprostira na 211 ha in obsega 80 paviljonov. Graditi so ga pričeli leta 1939. V razstavnih prostorih so prikazani dosežki sovjetskega gospodarstva, ki se uvršča med najnaprednejše v svetu.

Del udeležencev ekskurzije v Sovjetsko zvezo. V ozadju vodomet na razstaviščnem prostoru dosežkov ruskega gospodarstva

V letih osmih sovjetskih petletk je industrija doživela globoke kvalitete spremembe. Tehnično so se izpolnjevale ne samo veje, ki so bile razvite že prej, temveč so ustvarili tudi veliko novih. Glavna naloga zdajšnje, devete, petletke je življenjskega standarda in kulturne ravni ljudstva. Industrijska proizvodnja se bo dvignila za približno 45 %, proizvodnja blaga široke potrošnje pa za okoli 50 %.

Zaradi omejenega časa smo si podrobneje ogledali le vesoljski paviljon, kjer so razstavljenе makete vseh raket, ki so bile v vesolju.

Na razstavišču je tudi 350 ha velik botanični vrt, ki pa ga žal

nismo videli. Okoli paviljonov, ki so različno grajeni, pa se razprostirajo parki in sprehajališča. Posebno lep je vodomet, ki ga sestavlja 16 pozlačenih skulptur deklet v narodnih nošah sovjetskih republik.

To je le nekaj vtisov, ki sem jih nabrala v osmih dneh bivanja v Sovjetski zvezi. To je bil seveda le turistični ogled dveh največjih sovjetskih mest in razumljivo je, da so nam Sovjeti pokazali svoje najlepše kulturne in komunalne znamenitosti, nismo pa seveda niti približno mogli videti, kako sredi teh lepote, živi ruski človek in njegova družina.

Nada Lombardo

Te dni so drugi časopisi pisali o nas

Ljubljanski dnevnik, 6. decembra 1976

Pri Mercatorju dobite vse

V noči s 3. na 4. december je neznanec vlomil v Mercatorjevo trgovino na Trubarjevi 93 v Ljubljani. Po izjavi poslovodje je storilec odnesel 12 polkilogramskih zavitkov prazne kave, 2 šunkarici, več zavojčkov cigaret Kent in Morava, 2 steklenici viskija Ballantines, 4 steklenice viskija Johnny Walker in nekaj zavitkov keksov. Storilca denar očitno ni zanimal, vendar je že s tem odnešenim blagom napravil za okrog 3000 dinarjev škodo. Kaže, da se je dobro oskrbel za prihajajoče praznike, pa tudi njegovemu okusu ne bi mogli ničesar očitati.

Kriminalisti UJV Ljubljana in miličniki PM Center so pri ogledu prišli do zaključka, da vlomilec ni imel težkega dela, saj je bila trgovina slabo zavarovana. Vanjo je prišel kar skozi priprto zračno okence na vratih. Poslovodja pa je v zagovor povedal, da bodo trgovino prenovili in da okno zato ni bilo zaprto...

Ljubljanski dnevnik, 26. 11. 1975

Za boljšo preskrbo

Prebivalci Vrhnike in okoliških vasi s preskrbo niso povsem zadovoljni. Trgovin je premalo, ponudijo pa tudi premajhno izbiro blaga. Od skupnega števila približno pet tisoč zaposlenih občanov, jih kar 46 % odhaja na delo

v Ljubljano. Hkrati s tem pa tudi precejšen del njihovega zaslužka ostaja v ljubljanskih trgovinah.

Korak k boljši preskrbi na Vrhniki, gre predvsem za neživilsko blago, je že napravil Mercator, ko je včeraj odprl prenovljeno blagovnico. Mercatorjeva TOZD Vrhnika, ki je blagovno hišo obnovila pretežno z lastnimi sredstvi, na svoje kupce ni pozabila niti v času adaptacije. Prodajalno je za dober mesec dni preselila v nekdanji dom JLA.

Načrte in opremo za blagovnico je pripravila Mercatorjeva TOZD Investa, obnovitvena dela pa so veljala blizu 1,2 milijona din.

Zbor občanov,
11. november 1975

Rubrika PISMA BRALCEV

SAMO ZA IZLOŽBO

Pred nekaj dnevi sem se vračal iz mesta proti domu in v izložbi »Mercatorja« na Titovi cesti (nasproti pošte) zagledal lepo namizno grozdje (makedonsko), po 14,50 din. Zamikalo me je in vstopim v trgovino.

Prijazna prodajalka me je neprijetno presenetila. Ko sem namreč prošil za kilogram grozdja, vendar takega kot je v izložbi (ker ga v trgovini ni imela), mi je odgovorila:

»Žal, toda iz izložbe ne jemljemo blaga. Lahko dobite le tole grozdje,« in pokaže na drugo gajbo s slabšim grozdom.

Seveda sem bil nemalo preseenečen in sem vprašal zakaj in kako, vendar odgovora kratkomalo nisem dobil.

Vprašujem se, ali je najboljšje blago le vaba za kupca in konec koncev, komu je namenjeno? Morda pa samim prodajalcem, ko bo že nekaj zrn zgnilo? In ne nazadnje, kdo daje taka »navodila«?

V »Mali anketi« Vestnika so odgovarjali novinarju tega časopisa mladinci, ki so zaposleni v Mercatorjevi TOZD Sloga, Gornja Radgona. Vsi so aktivni v organizaciji ZSMS, svojih KS, kaj pa so povedali o svojem delu, si preberite v članku, ki ga dobesedno povzemamo iz Vestnika, z dne 6. 11. 1975.

MLADI O DELU IN NALOGAH

V radgonski občini deluje 40 osnovnih organizacij zveze socialistične mladine, od katerih je več kot polovica v krajevnih skupnostih. Seveda pa z delom vseh osnovnih organizacij ne moremo biti zadovoljni. V nekaterih so premalo delavna vodstva, v drugih nimajo potrebne pomoči občinskega vodstva ali krajevnih dejavnikov, nekaj pa je tudi takih, ki so s svojim prizadevnim delom dokazali, da se želijo uveljaviti v najrazličnejših sredinah in biti prisotni pri razreševanju krajevnih in drugih problemov. Sicer pa je najbolje, da prepustimo besedo mladim samim, da povedo o dosedanjem delu, zlasti pa o bodočih nalogah.

Milka Erdela — predsednica osnovne organizacije ZSMS Lešane: »Moram povedati, da je mladina v našem kraju dokaj aktivna in da si prizadeva pomagati pri reševanju odprtih vprašanj, kjer je doslej prispevala svoj delež. Najbolj smo delavni na kulturnem področju, medtem ko imamo manjše možnosti delovanja na športnem področju, čeprav je za šport veliko zanimanje med mladimi. Mladina iz naše organizacije se trudi, da bi v Lešanah čimprej dokončali prizidek pri gasilskem domu, kjer bo kulturna dvorana, ki bo za kraj velika pridobitev. Zato delamo prostovoljno. Naša želja je, da bi se mladina v radgonski občini in tudi v našem kraju še bolj uveljavila. Zato pa morajo tesneje sodelovati, kajti samo tako bodo rezultati vidnejši.«

Jože Vaupotič — predsednik osnovne organizacije ZSMS Jančev vrh: »Mladinska organizacija je na Jančevem vrhu začela delovati pred dvema letoma, ko smo izvolili vodstvo in sprejeli program dela. Tega sicer nismo v celoti realizirali, predvsem, ker nismo dobili nekaterih predavateljev. Smo pa zastopani v vseh sredinah in smo v tem kratkem obdobju tudi dosegli nadvse zadovoljive rezultate. Prisotni smo pri sleherni proslavi ali akciji. Pri mladih je veliko zanimanje za

(Nadaljevanje na 20. strani)

Ilirija - Vedrog Ljubljana

Mineva leto dni, odkar so se delavci dveh ljubljanskih organizacij združenega dela odločili za združitev v enotno delovno organizacijo. To sta Ilirija in Vedrog. Tako smo dobili največjega proizvajalca kozmetike, šamponov, loščil, čistil in sveč v Jugoslaviji. Minulo leto za združeni organizaciji pomeni obdobje urejanja novih odnosov, reševanja tekočih gospodarskih problemov in pripravljanje skupnih razvojnih načrtov. Te naj bi strnili v prvi skupni dokument, srednje-ročni plan za obdobje od leta 1976 do leta 1980.

Samo z oblikovanjem skupne organizacije, oblikovanjem TOZD Ilirija in TOZD Vedrog ter ustreznih skupnih služb, seveda še niso storili vsega. Slej ko prej ostaja vrsta odprtih nalog, med katerimi se prednostne nanašajo na razčiščenje razvojnih usmeritev, racionalizacijo znotraj proizvodnje, reorganizacijo prodajne mreže in še drugih pomembnih vprašanj. Pri tem gre za delovni skupnosti, katerih proizvodnja programa se deloma dopolnjujeta, ki se ju da vskladiti in skupaj, na podlagi racionalne delitve še pospešeno razvijati in dopolnjevati. Gre pa tudi za organizacijo s sila različno preteklostjo, zgodovino njunega nastanka ter tudi pogojev, ki so opredeljevali njun dosednji razvoj. Spomnimo se te preteklosti.

ILIRIJA — PO LETU 1960 PRELOMNICA V RAZVOJU

Začetki današnje Ilirije segajo v leto 1908 in iz majhne obratne delavnice se je hitro razvila do velikosti majhne tovarne. Kljub temu pa je bil zanjo značilen obrtniški značaj proizvodnje. Leta 1946 je bila tovarna nacionalizirana, slabe finančne in kadrovske možnosti pa niso omogočale hitrejšega razvoja od predvojnega obsega.

V letu 1950 so v proizvodnjo vključili frizersko kozmetične preparate, za izboljšanje proizvodnih zmogljivosti pa ni bilo na voljo potrebnih sredstev. Kljub težavam je Ilirija postala najmočnejši proizvajalec kozmetičnih preparatov. Spremenjeni predpisi o delitvi dohodka v letu 1959 pa so že dali večje možnosti za prisotne razvojne težnje in že v naslednjem letu je bil izdelan program izgradnje tovarne v desetih letih. V treh etapah pa so predvideli celovito rekonstrukcijo obstoječih prostorov ter tudi dograditev vrste novih. Začetek leta 1961 pomeni veliko prelomnico, saj so pričeli z izgradnjo nove tovarne. Iz leta v leto se je Ilirija večala, zgradili so laboratorij, pa Narta studio in več skladišnih objektov. S temi novogradnjami se je močno povečala vrednost osnovnih sredstev. Za ilustracijo naj navedemo nekaj podatkov, ki pričajo o naglem razvoju Ilirije. Leta 1950 je 90 zaposlenih proizvedlo 430 ton blaga, ustvarili pa so za 1,265.000 N din celotnega dohodka. Ta je v lanskem letu porastel že na 192,812.000 N din, zaposlenih je bilo 564 delavcev, proizvodnja pa se je povzpela že na 5791 ton.

K temu je treba dodati, da kazalec proizvodnje po količini ni realen odraz rasti fizičnega obsega proizvodnje, kajti v vseh letih se je močno povečal delež kozmetike, ki je v zadnjem času prevzela osrednje mesto v proizvodnji in prodaji. V letih po vojni se je Ilirija v celoti naslanjala na last-

ne sile. Omeniti pa velja tesno poslovno sodelovanje s štirimi tujimi proizvajalci. To so firma Schmoll z Dunaja, Vella iz Darmstadta, Dr. Hessle z Dunaja ter Herzig iz Schwetzingena. S proizvajalcema, ki jih navajamo nazadnje, Ilirija še sodeluje.

VEDROG — PO PONOVNI OSAMOSVOJITVI HITRA RAST

Ker je po vojni na splošno primanjkovalo kozmetičnih in parfumerijskih izdelkov, je leta 1954 MLO Ljubljana ustanovil specializirano podjetje Veleadrogerija Export-Import. Proizvajali in trgovali so s parfumerijskim, kozmetičnim in drogerijskim blagom na debelo. S firmo Thibaud Gibbs iz Pariza so podpisali prvo licenčno pogodbo za proizvodnjo zobnih past. Za tem so se s Firmo Orec iz Zeneve dogovorili za proizvodnjo kozmetičnih krem iz serije Tokalon.

Začetki so bili težki in skromni, veliko je bilo ročnega dela. Temu primerna je bila tudi proizvodnja, ki je vsebovala le eno vrsto zobne paste, štiri vrste krem, manjše količine lakov za nohte ter še nekaj kozmetičnih izdelkov. Leta 1958 so potrebe narokovale združitev s trgovskim podjetjem Drogerija, vendar so kmalu ugotovili, da nimajo skupnih perspektiv. S sklepom delavskega sveta o ponovni osamosvojitvi Vedroga je bila njihova želja uresničena. Podjetje je znova zaživelo in se krepilo; začeli so adaptirati zgradbe proizvodne enote I, kontrolne in razvojne službe, začeli pa so tudi načrtovati nadaljnji razvoj obrata. Vendar se od tod naprej pričena skupna razvojna pot Ilirije in Vedroga. Že lahko govorimo o prvih skupnih dosežkih, o opredeljenih skupnih načrtih...

PRVIH DEVET MESECEV LETA 1975

Postavljene so bile velike skupne naloge na področju proizvodnje, investicij in izvoza, pa tudi na področju družbenega standarda. Vendar rezultati prvih devetih mesecev letošnjega leta kažejo, da zadanih nalog ne izpolnjujejo zadovoljivo, saj je po vzpodbudnem začetku prišlo do opaznega zastaja. Poglejmo, kje so vzroki.

Objektivnim vzrokom ne pozabljajo dodati tudi lastne pomanjkljivosti, ki so povezane s tem, da nova organizacija še ni v celoti zaživela in da so notranji organizacijski ukrepi preprosto odvezali čas za reševanje nujnih nalog vsakodnevnega poslovanja. Seveda pa so na vse to vplivale tudi splošne gospodarske razmere. Dejavnost, ki je v pretežni meri navezana na uvoz surovin, je bila s sprejetimi omejitvami prizadeta. Tako je bila onemogočena cela vrsta proizvodnje zelo iskanih proizvodov. Želja, da bi

uvožene surovine nadomestili z domačimi, ni dala primernih rezultatov. Vendar so kljub vsemu doseženi proizvodni rezultati nad jugoslovanskim povprečjem, tako v proizvodnji kozmetike, loščil, čistil in sveč.

Celotni dohodek v prvih devetih mesecih se je v primerjavi z lanskim povečal za 26,5 odstotkov, doseženi dohodek pa se je normalno povzpela na 95 milijonov din, realno pa seveda znatno manj. Delitev dohodka je slabša od lanske, saj znaša ostanek dohodka komaj 6 % več od lanskega. Na to so vplivali porasti raznih obveznosti.

Še nekaj besed o izvozu. V prvih devetih mesecih je izvozna dejavnost preseгла vrednost enega milijona ameriških dolarjev. To pa pomeni porast skoraj za tretjino. Kolektiv čaka še veliko nalog, da bi do konca leta lahko dosegli vrednost izvoza v višini 1,8 milijona ameriških dolarjev.

Zaradi manjšega ostanka dohodka od planiranega in pa zaradi slabšega plačevanja računov kupcev tudi ne bo mogoče uresničiti vseh za to leto sprejetih investicijskih načrtov. Za investicije v osnovna sredstva bodo v celoti porabili 20 milijonov din, največ od tega za adaptacijska dela v obratu na Lavrici ter za nekatere stroje v svečarni, v polnilnici zobnih past, v tiskarni in v izdelovalnici plastike.

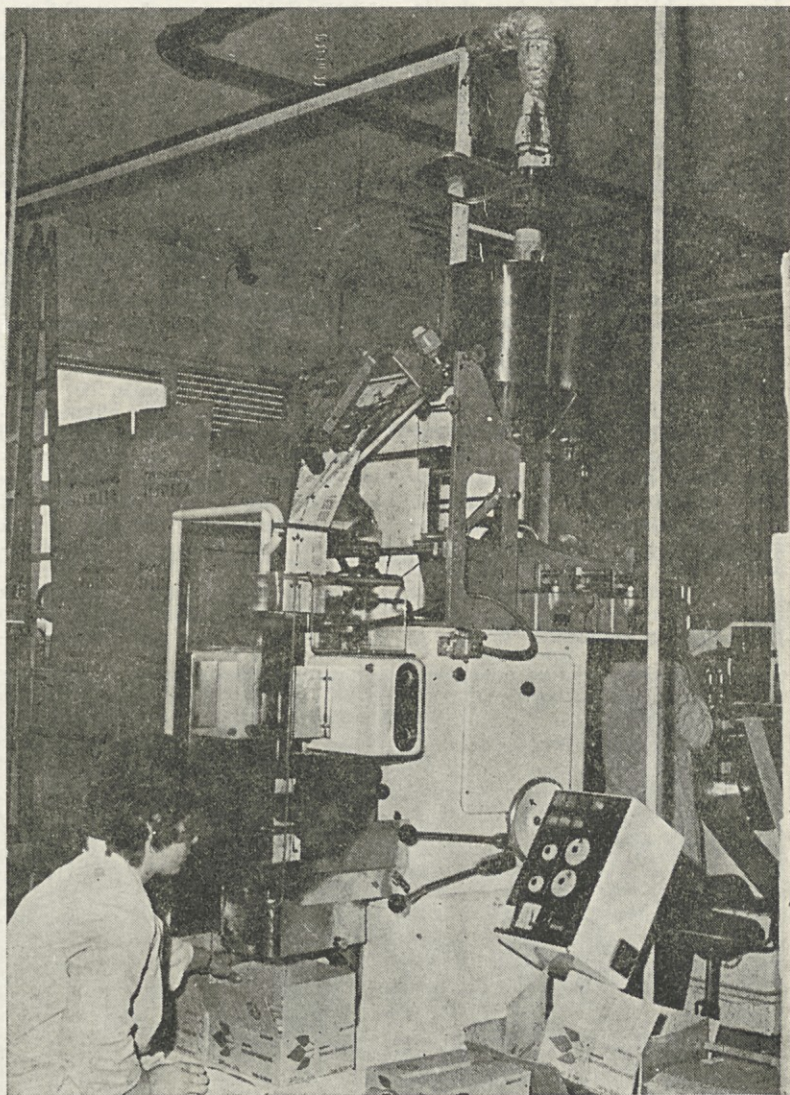
Ne smemo pozabiti omeniti tudi skrbi za družbeni standard.

RAZVOJNI NAČRT DO LETA 1980

Strokovne službe so začrtale pot razvoja za naslednje obdobje. Ocenili so, da je realno pričakovati 10 odstotno stopnjo rasti obsega poslovanja na domačem trgu in 20 odstotno povečanje izvoza vsako leto. Proizvodni program naj bi obsegal vse obstoječe dejavnosti, vendar pa ga naj bi stalno dopolnjevali oziroma zaokroževali ter prilagajali potrebam tržišča. Do leta 1980 predvidevajo tudi razvoj nekaterih popolnoma novih dejavnosti. S tem pričakujemo znižanje potreb po uvozu re-produkcijskega materiala in možnosti vključitve tudi tega blaga v izvoz.

Za nadaljnji razvoj delovne organizacije Ilirija-Vedrog pa je izrednega pomena nakup in ureditev nove lokacije. V naslednjem petletnem obdobju naj bi na njej zgradili obrat za predvidene nove dejavnosti, hkrati pa tudi sodobna skladišča za gotove izdelke. Načrtujejo tudi izgradnjo poslovnega poslopja, delavsko restavracijo in modernizacijo strojnega parka.

Dosedanji proizvodni program bo osnova nadaljnje proizvodnje, saj so ti izdelki poznani in cenjeni na trgu. Seveda pa bodo ponudili tudi nove proizvode, saj je na tržišču še dovolj prostora za marsikateri izdelek. V povezavi proizvodnji bo to zdaj možno smotneje vskladiti in razvijati. Želijo, da pri Ilirija-Vedrog kupec dobi vse, kar sodi med kozmetična in čistilna sredstva.

Priljubljen na tržišču: brezov šampon

SLOVIN

Peneča vina

Med najpomembnejše jugoslovanske proizvajalce penečih vin se uvršča tudi Slovin. V desetih TOZD proizvajajo alkoholne pijače, med njimi pa sta se TOZD Jeruzalem-Ormož in TOZD Podrum Palič poleg ostale vinske proizvodnje specializirala tudi za proizvodnjo penečih vin.

Potrošnja penečih vin je v svetu veliko večja kot pri nas. Pitje penečih vin predstavlja pri nas luksus in ta vina pijemo le ob redkih priložnostih. Običajno se popije kozarec penečega vina ob raznih slavnih in ob Novem letu, med letom pa se peneče vino ne pije. Često pripisujemo penečim vinom lastnosti, kot so povzročanje glavobola ali bruhanja, vendar malokdo pomisli, da so te neveselosti povzročile pred penečim vinom zaužite prevelike količine alkohola. Naj bo tako ali tako, peneče vino v Jugoslaviji še zdaleč nima mesta, ki bi si ga po svoji kakovosti in relativno nizki ceni zaslužilo.

Peneča vina štejemo v kategorijo specialnih vin. Po jugoslovanski in mednarodni vinski zakonodaji se naziv »šampanjec« ne sme uporabljati, ker to ime nosijo samo peneča vina proizvedena v francoski pokrajini Champagne. Značilnost penečih vin je, da se ob odpiranju steklenic sprosti nezvezni CO₂ v obliki poka ali šuma. Vino vsebuje tudi vezano obliko CO₂, ki se v kozarcu v obliki majhnih ali večjih mehurčkov sprošča. Čim manjši so mehurčki in čim dalj traja izhajanje mehurčkov, kvalitetnejše je peneče vino.

Po načinu proizvodnje so peneča vina lahko trojnega izvora. Najcenejše in najmanj kakovostno peneče vino se dobi po postopku gaziranja s CO₂. Vezava med vinom in CO₂ je slaba in CO₂ izhaja v obliki velikih mehurčkov. Po tej metodi se proizvajajo tudi gazirani biseri, kjer znaša pritisk v steklenicah 2 atmosfere. Charmat postopek ali po slovensko vrenje v jeklenih posodah je precej bolj kakovostno in le v primeru daljšega ležanja vina v tankih lahko celo približa najkvalitetnejšemu postopku, vrenju v

steklenicah. Pri vrenju v jeklenih posodah se v neprodušno zaprto posodo naliže vino, dodajo se selekcionirane kvasovke in 26 g/l trsnega sladkorja. S pomočjo kvasovk sladkor prevre, pri čemer pa se tvori alkohol in CO₂, katerega pritisk znaša od 5 do 6 atmosfer.

Pri ležanju vina v tanku pride do vezave med CO₂ in alkoholom, tvorijo se takomenovani estri, ki dajejo penečemu vinu specifičen vonj in okus. Pred polnjenjem v steklenice se vino preko izobaričnih filtrov prefiltrira in tik pred polnjenjem se doda še ekspedicijski liker, s katerim reguliramo sladkorno stopnjo penečega vina. Po tej metodi se lahko proizvajajo tudi biseri, ki so neprimerno boljši od gaziranih biserov.

Šampanjska metoda je klasična metoda proizvodnje penečih vin. V 16. stoletju je v francoski pokrajini Champagne peneče vino slučajno odkril menih Don Perignon, od takrat dalje pa se vsako leto proizvede na milijone steklenic te žlahtne pijače. Postopek je sledeč:

V steklenice se napolni vino, kateremu so bile dodane kvasovke in 26 g/l sladkorja. Te steklenice ležijo najmanj eno leto v podzemnih kletih, kjer sladkor v steklenicah prevre v alkohol in CO₂, ki da v steklenicah značilen pritisk. Nato sledi faza spravljavanja usedline kvasovk v vrat steklenice, temu pa degoržiranje ali odstranjevanje usedlin v vinu. Istočasno se vinu doda ekspedicijski liker, s katerim uravnavamo sladkorno stopnjo vina. Po karakterističnem mašenju steklenice odležijo še nekaj mesecev, pri najkvalitetnejših penečih vinih pa celo leto. Nato gredo v prodajo.

Ta metoda je najkvalitetnejša pa tudi najdražja, saj je kalo precej večji kot pri drugih po-

stopkih, pa tudi obresti na zalogo so višje kot pri hitrejših sistemih.

Poleg teh treh metod obstajajo še razni modificirani in popolnoma avtomatizirani sistemi proizvodnje kot na primer kontinuirani način proizvodnje v Sovjetski zvezi, ki predstavlja razen Francije enega največjih svetovnih proizvajalcev penečih vin.

V Jugoslaviji lahko najdemo vse tri metode. Slovinovi biseri in peneča vina: Grajski biser, Palički biser, Beli Slovin, Club Slovin in Gold sekt so proizvedeni po Charmat postopku. Zaradi sodobne tehnologije in zelo kakovostnega vina, ki služi kot osnovno vino za peneče vino, spadajo Slovinova vina po kakovosti med najboljše jugoslovanske peneča vina. To potrjuje tudi trikrat zapored najvišje priznanje »Champion« med penečimi vini na vinškem sejmu v Ljubljani.

Da bodo peneča vina prišla do izraza, jih mora potrošnik piti ob

Morda bo ob novoletnih praznikih marsikomu prav prišel kakšen izmed receptov za cocktaile, ki jih priporoča SLOVIN.

SNEŽINKA

1/3 Vinjak Slovin
1/3 Apricot Brandy, Maraska
1/3 tekoča smetana
2 brizganca Kirsch, Maraska

SILVESTRSKI POLJUB

1/4 Vinjak Slovin
1/4 Vodka Wyborova, Slovin
1/4 Apricot Brandy, Maraska
1/4 Liker Cassis, Talis
Dopolnite s Schweppes Tonic Water

SLOVIN-FRIZZ

1/3 Vinjak Slovin
2/3 Liker Cassis, Talis
2 brizga soka limone
Dopolnite z Jupijem

CLUB SLOVIN

v trenutkih sreče · zmagoslavja · svečanosti

pravi priliki. Suha peneča vina se pijejo kot aperitiv ali pa tudi ob ribah in ostalih mesnih jedeh. Če hoče kdo obed napraviti kaj najbolj slovesen, streže ves čas s suhim penečim vinom, polsuha in

sladka peneča vina se pijejo ob desertih ali kot samostojne pijače. Vsekakor pa morajo biti peneča vina primerno ohlajena in sicer od 3 do 8°C, sicer njihova kakovost precej zbledi.

Obveščanje v delegatskem sistemu

(DELO 4. DECEMBRA)

IO RK SZDL o analizi o vključevanju občil v delegatsko odločanje

Kako se sredstva javnega obveščanja vključujejo v delegatsko odločanje? Odgovor na to naj bi dala analiza, ki jo je sprožil sekretariat za informacije skupščine SR Slovenije, o njej pa je na svoji 80., zadnji seji, spregovoril tudi izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije.

Posebna delovna skupina in ustrezne strokovne službe v vseh republiških družbenopolitičnih organizacijah bodo svoja področja dela razdelila na dnevni tisk, lokalni oziroma pokrajinski tisk, glasila organizacij združenega dela, tedenski oziroma revialni tisk, radio in televizijo Ljubljana, lokalne radijske postaje in Tanjug iz Slovenije. Načrt je dokaj ambiciozen, zato naj bi stroške zanj pokrile republiške institucije. Raziskave, ki ni tipično znanstvena in je samo politično obarvana in namenjena operativnemu delu, ne bi namreč smeli naprtiti raziskovalni skupnosti.

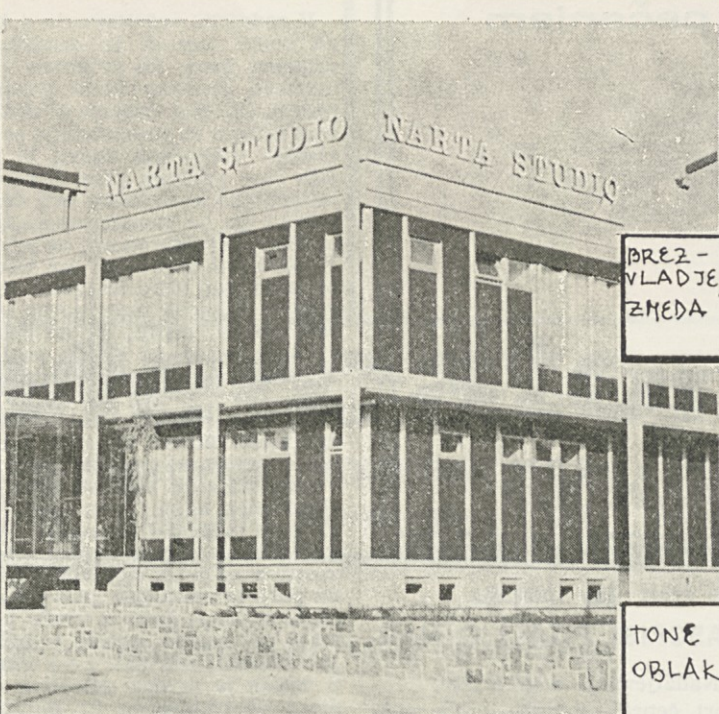
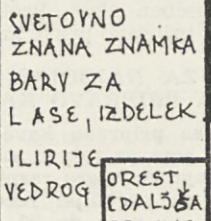
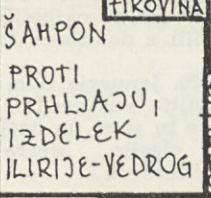
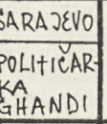
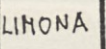
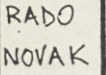
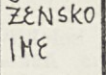
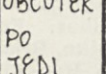
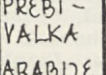
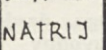
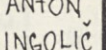
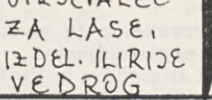
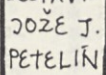
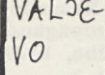
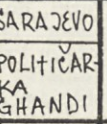
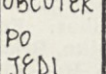
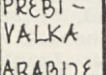
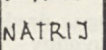
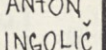
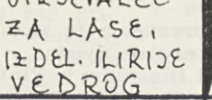
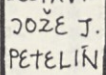
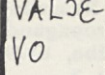
Rezultate naj bi pregledovali vsako leto posebej in tudi med letom, tako da bi lahko že sproti kaj spremenili. Dobro bi bilo, če bi v okviru tega načrta našli tudi prostor za novinarje, da bi ugotovili, kako oni gledajo na ureničevanje delegatskega sistema in kako to potem tolmačijo v praksi. Kajpak pa bodo o nadaljnji usodi akcije, ki se bo začela v januarju in bo trajala do konca prihodnjega leta, odločili rezultati. Če se bo izkazalo, da je takšno delo smotno in da prinaša ustrezne rezultate, ga bodo obnovili, sicer pa ne.

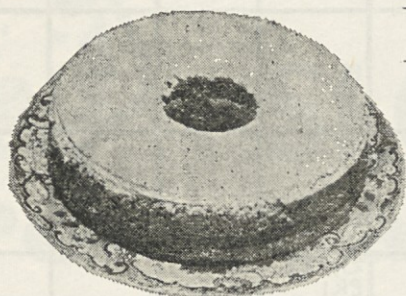
— Dedek Mraz, ali naj se jaz jezim namesto tebe!?

— Ne, nikogar ni v pisarni. Danes se bo malo delalo.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA ILIRIJA-VEDROG

				OZNAKA ZA NATRIJ	STROKOV NJAK ZA ANATO- MITO	VRSTA OBARE	ODSVOJI TELJ V PRAVU	ANDREJ HIENG	PIJAČA IZ LINON	VZDEVEK GOETHEJE VE MATERE	TVORBA V PANOU SATJE
				PREZ- VLADJE, ZMENA							
				TURSKI VELIKAS							
				SLOV. NARODNI HEROJ							
				TONI OBLAK							
				DOLGA DOBA PREBIVAL AONIDE							
				OTRDLINA BULA							
				SREDIŠČE VRTENJA							
				NAJEMNI AVTO, TAKSI ORIG.							
				KOZMETIČNA ŽENSKA KOLEKCIJA NA NARAVNI OSNOVI, IZDELEK ILIRIJE VEDROG							
				DEŠNI PRITOK VISE NA POLJSK.							
				100 KV. METROV							
				ROBERT TAYLOR							
				OTRDLINA BULA							
				SREDIŠČE VRTENJA							
				NAJEMNI AVTO, TAKSI ORIG.							
				KOZMETIČNA ŽENSKA KOLEKCIJA NA NARAVNI OSNOVI, IZDELEK ILIRIJE VEDROG							
				DEŠNI PRITOK VISE NA POLJSK.							
				100 KV. METROV							
				ROBERT TAYLOR							
				KOZMETIČNA ŽENSKA KOLEKCIJA NA NARAVNI OSNOVI, IZDELEK ILIRIJE VEDROG							
				DEŠNI PRITOK VISE NA POLJSK.							
				100 KV. METROV							
				ROBERT TAYLOR							
				OTRDLINA BULA							
				SREDIŠČE VRTENJA							
				NAJEMNI AVTO, TAKSI ORIG.							
				KOZMETIČNA ŽENSKA KOLEKCIJA NA NARAVNI OSNOVI, IZDELEK ILIRIJE VEDROG							
				DEŠNI PRITOK VISE NA POLJSK.							
				100 KV. METROV							
				ROBERT TAYLOR							

kaj bi se mudili s pečenjem

POTICE

- orehovo
- lešnikovo
- mandljevo

v kavarni evropa spečejo po naročilu

Preberite, zanimivo je

KOLIKŠNE DAVČNE OLAJŠAVE - (Delo 6. decembra)

Po zakonu o davkih občanov skupščina SR Slovenije za vsako leto posebej določa znesek skupnega čistega dohodka, iznad katerega so občani dolžni plačevati davek iz skupnega dohodka občanov ter zneske, ki se pri odmeri davka upoštevajo kot olajšave za vzdrževane družinske člane. Skupščina bo o tem vprašanju dokončno sklepala sicer šele ob koncu decembra, vendar pa je prav, če povemo, da se je sam postopek davčnih stopenj in odbitnih postavk za obdavčitev skupnega dohodka občanov letos začel dosti prej kot prejšnja leta.

Že v septembru so za to pristojni organi oblikovali predloge o višini olajšav za vzdrževane

družinske člane. Tudi izvršni svet SRS je že 2. decembra sklepal o predlogu, ki predvideva nekatere spremembe glede na sedaj veljavni zakon. Tako naj bi se npr. znesek neobdavčenega dohodka zvišal od 40.000 din na 50.000 din, višina olajšav za vzdrževane družinske člane naj bi se zvišala za otroke od 16.000 na 20.000, za druge vzdrževane družinske člane pa od 13.000 na 16.000 din. Pomembnejše naj bi se znižale tudi sedaj veljavne davčne stopnje.

Po predlogu, ki ga zagovarja IS skupščine SRS, naj bi se republiški davek od skupnega dohodka občanov plačeval po naslednjih stopnjah:

nad	do	din	%
	10.000		2
10.000	20.000	200	+ 3 od presežka nad 10.000
20.000	30.000	500	+ 4 od presežka nad 20.000
30.000	40.000	900	+ 5 od presežka nad 30.000
40.000	50.000	1.400	+ 7 od presežka nad 40.000
50.000	60.000	2.100	+ 10 od presežka nad 50.000
60.000	70.000	3.100	+ 15 od presežka nad 60.000
70.000	80.000	4.600	+ 25 od presežka nad 70.000
80.000	90.000	7.100	+ 35 od presežka nad 80.000
90.000	100.000	10.600	+ 45 od presežka nad 90.000
100.000	150.000	15.100	+ 55 od presežka nad 100.000
150.000	200.000	42.600	+ 65 od presežka nad 150.000
200.000		75.100	+ 80 od presežka nad 200.000

TE DNI SO DRUGI ČASOPISI PISALI O NAS

(Nadaljevanje s 16. strani)

šport, čeprav nimamo danih vseh možnosti za normalno delo in smo doslej tudi izvedli več prijateljskih srečanj. Pred kratkim smo sodelovali pri otvoritvi vinske ceste ter pripravili moto kros tekmovanje ter tekmovanje v kolesarjenju. Upam, da bo naše delo v prihodnje še uspešnejše, saj nam volje ne manjka.

Slavko Grosman — predsednik osnovne organizacije ZSMS TP Sloga G. Radgona: »Naša mladinska organizacija je ena najmanj aktivnih v radgonski občini. Vzrokov za to je več, eden je tudi ta, da so mladi naseljeni po raznih krajih in se težko sestajamo. Ne morem pa reči, da niso nekateri naši mladinci in mladinke aktivni, saj je kar pet pri nas zaposlenih predsednikov osnovnih organizacij na terenu. Zdi se mi pa tudi, da so doslej bili premalo aktivni mladi člani ZK. Naša naloga je, da se čimprej sestanemo in dogovorimo o našem bodočem delu. V naši delovni organizaciji namreč imamo kar 58 mladih in se njihova aktivnost mora opaziti.«

Zbrala:
Maja Hočevar

V zadnjem nadaljevanju o kavi pa bomo zapisali še nekoliko o pripravi kave. Za pripravo kave moramo praženo kavo pravilno zmleti. Čimbolj drobno je zmleta, tem hitreje in intenzivneje se izvlečejo vsebovane snovi, ki dajejo kavi prijeten okus in armo. Mlinček za kavo mora biti vedno čist in ga ne smemo uporabljati za mletje drugih stvari, na primer dišav, kajti predvsem pri mletju se kava kaj hitro navzame tujih vonjev. Mlinček moramo po uporabi dobro očistiti, da ne ostane v njem tolišča, ki kmalu postane žarka in povzroča neprijeten vonj.

Razlikujemo razne načine kuhanja kave: turški, zahodni, kuhanje s stroji na pritisk pare itd. Vsako kuhanje zahteva svoj način mletja kave. Tako mora biti kava za pripravo na turški način zelo dobro zmleta (kavin prah), medtem ko je za kuhanje s stroji na paro primernejša grobo mleta. Ekstrahiranje kave z vročo vodo traja pri raznih kuhah približno pol minute, oziroma 3—5 minut. S časom je seveda določena tudi mera ekstrahiranja in topljenja ekstraktivnih in aromatičnih snovi, kar je odločilno za končni okus in armo kuhane kave. Turški način daje več ali manj gost napitek, nekoliko trpkega okusa, medtem ko po zahodnem načinu kavo precejajo — filtrirajo in je odcedek čist, brez gošče.

Pomembna pri pripravi dobre kave je tudi voda, ki vsebuje razne mineralne in plinaste cevi. Trda, kakor tudi mehka voda, daje kavi poseben okus. Pretrda ni ugodna za pripravo prave kave.

NAGRADA ZA NAJBOLJŠI RECEPT ZA PRIPRAVO KAVE

Receptov za pripravo kave je veliko. Zato smo se tokrat odločili, da za nagradno igro razpišemo natečaj za najboljši recept. Vabimo vas, da nam do 20. januarja sporočite vaš način priprave kave. Predloge bomo dali v oceno strokovnjakom v TOZD Emba, ki bodo izbrali najboljšega in ga nagradili z dobitkom kave Mercator.

Torej, do 20. januarja nam na dopisnici pošljite vaš predlog za pripravo kave in sicer na naslov: Uredništvo glasila Mercator, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domanjko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogachnik, Jože Renner, Janez Rozman, Mirko Rupel, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Učne delavnice, Ljubljana, Bežigrad 8

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA ILIRIJA-VEDROG

Na željo številnih bralcev našega glasila, smo spet pripravili nagradno križanko. Tokrat je naš gost tovarna ILIRIJA-VEDROG iz Ljubljane, ki je za reševalce pripravila tudi 10 lepih nagrad. Te bo seveda dodelil žreb.

Za pomoč pri reševanju križanke, smo vam nekaj črk že vpisali. Torej pričakujemo čimveč pravičnih rešitev.

Rešeno križanko z vašim točnim naslovom pošljite v zaprti kuverti, najpozneje do 20. januarja 1976, s pripisom »KRIŽANKA ILIRIJA-VEDROG«, na naslov: Mercator, sektor ekonomske propagande in informativne službe, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3.

Jesensko kolo nogometnega prvenstva je za nami. Naš Mercator je s šestnajstimi točkami zasedel enajsto mesto. Tale posnetek je iz tekme med Dinamom iz Vinkovcev in Mercatorjem